

BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása a
magyar adórendszerben

Belső konzulens: Némethné Czaller Zsuzsanna

Külső konzulens: Pais Lajos

Baján Szabina

Nappali tagozat

Pénzügy és számvitel szak

Pénzügy szakirány

2014.

FELHASZNÁLÁSI FELTÉTELEK
(felhasználási engedély)

Ez a dokumentum a Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg Könyvtárának online szakdolgozat-archívumából származik. A szerzői és egyéb jogok a dokumentum szerzőjét/tulajdonosát illetik. Ha a szerző vagy tulajdonos külön is rendelkezik a dokumentum szövegében a terjesztési és felhasználási jogokról, akkor az ő megkötései felülbírálják az alábbi megjegyzéseket. Ugyancsak ő a felelős azért, hogy ennek a dokumentumnak az elektronikus formában való terjesztése nem sérti mások szerzői jogait, jogviszonyát vagy érdekeit. Az archívum üzemeltetői fenntartják maguknak a jogot, hogy ha kétség merül fel a dokumentum szabad terjesztésének jogszerűségét illetően, akkor töröljék azt az online szakdolgozattár állományából.

Ez a dokumentum elektronikus formában **szabadon másolható, terjeszthető, de csak saját célokra, nem kereskedelmi jellegű alkalmazásokhoz, változtatások nélkül és a forrásra való megfelelő hivatkozással használható.** Minden más terjesztési és felhasználási forma esetében a szerző/tulajdonos engedélyét kell kérni.

Ennek a copyright szövegnek a dokumentumban mindig benne kell maradnia.

A szakdolgozat szerzője a dokumentumra vonatkozóan az alábbi felhasználási engedély-nyilatkozatot tette:

„Hozzájárulok, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.”

Az Interneten történő megjelenítés (közzététel) feltételei:

- a közzététel **oktatási és tudományos, nonprofit célra történt,**
- a szerző hozzájárulása a hatályos szerzői jogszabályok értelmében **nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély,**
- **a felhasználás, terjesztés** a kutatást végző felhasználók számára, magáncélra – ideértve a másolatkészítés lehetőségét is – csak úgy történhet, hogy az **a felhasználó(k) jövedelemszerzése vagy jövedelemfokozása célját közvetve sem szolgálhatja** és nem kereskedelmi jellegű alkalmazásokhoz is csak változtatások nélkül, valamint a forrásra való megfelelő hivatkozással használható,
- a szerzői és tulajdonosi jogok, valamint az üzleti célú felhasználási lehetőségek továbbra is a szerzőt illetik.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: ...Baján Szabina.....
Szak/szakirány: ...Pénzügy-számvitel szak/Pénzügy szakirány.....
.....
Neptun kód:F1K13A... A szakdolgozat megvédésének dátuma (év):...2014.
A szakdolgozat pontos címe:
.....A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása a magyar adórendszerben.....

Belső konzulens neve:Némethné Czaller Zsuzsanna.....
Külső konzulens neve:Pais Lajos.....
Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:
.....jövedéki adó, adóraktár, engedélyezés, adómérték, adómentes felhasználás.....

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredetit másolatkészítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

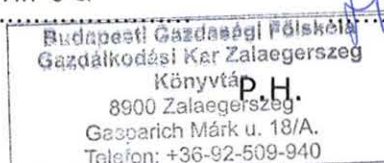
Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

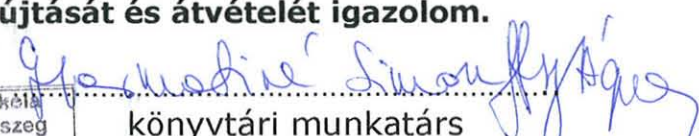
Dátum: 2014. január 6.

hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014 JAN 06

könyvtári munkatárs

Tartalom

1. Bevezetés	3
2. Adóztatás általános megközelítése.....	5
2.1. Az adóztatás története Magyarországon	5
2.2. Az adó definíciója	7
2.3. Adóztatás joga.....	7
3. A jövedéki adóztatás kialakulása, és jogi harmonizációja	7
3.1. A hazai jövedéki adóztatás története.....	7
3.2. Európai Unió jövedéki szabályozása.....	9
3.3. A nemzeti szabályozás jogi harmonizációja	10
4. Jövedéki engedélyezési eljárás.....	12
4.1. Engedélyezés jogi háttere.....	12
4.1.1. Jövedéki biztosíték általános feltételei	14
4.2. Engedély köteles jövedéki tevékenységek	15
5. Jövedéki adóztatás.....	17
5.1. A jövedéki adótörvény tárgyi hatálya	17
5.2. Jövedéki termék belföldi előállítása, behozatala.....	19
5.3. Adóraktárról általánosságban.....	20
5.4. Adómentes felhasználás általánosságban.....	22
6. Alkoholtermékek.....	24
6.1. Termék meghatározás	24
6.2. Az alkoholtermékek adója.....	25
6.2.1. Bérfőzött párlatokra vonatkozó adómérték	26
6.2.2. Bérfőzés keretében előállított párlatok.....	27
6.2.2.1. Esettanulmány	27
6.2.3. Magánfőzésre vonatkozó adómértékek.....	30
6.3. A magánfőzésre vonatkozó szabályok	32
6.4. Alkoholtermék-adóraktár	33
6.5. Jövedéki biztosíték.....	36
6.6. Zárjegy alkalmazása.....	37
6.7. Veszteségnormák alkalmazása.....	39
6.8. Adómentes felhasználás	40
7. Sör	42
7.1. Termék meghatározás	42

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

7.2. A sör adója	44
7.3. Mentesség.....	45
7.4. Söradóraktár	45
7.5. Jövedéki biztosíték	46
7.6. Nyilvántartások vezetése.....	47
7.7. Veszteségnorma alkalmazása.....	47
7.8. Adómentes felhasználás	47
8. Bor.....	48
8.1. Termék meghatározás	48
8.2. A bor adója.....	50
8.3. Mentesség.....	51
8.4. Egyszerűsített adóraktár	52
8.5. Boradóraktár.....	53
8.6. Jövedéki biztosíték	54
8.7. Nyilvántartási kötelezettségek	54
8.8. Veszteségnorma alkalmazása.....	56
8.9. Adómentes felhasználás	56
9. Összegzés	58
Irodalomjegyzék.....	60
Melléletek.....	62

1. Bevezetés

A Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdálkodási Karának pénzügy szakos hallgatójaként számos alkalommal találkoztam az adózás jelentőségével. Tanulmányaim során a jövedéki jog elméleti anyagait egy választható tantárgy keretében sikerült elsajátítanom. Nagy örömmre szolgált, hogy a NAV Zala Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságára¹ kerültem záró szakmai gyakorlatra.

Az ember minden egyes nap kapcsolatba kerül bizonyos jövedéki termékekkel, akár egy átlagos bevásárlás, valamilyen rendezvénye keretén belül. Ilyenkor nagyon kevesen gondolkozunk el azon, hogy vajon mennyi lépcsőt kell megtenni az adott terméknek ahhoz, hogy a kereskedelmi lánc végén a végső fogyasztóhoz kerüljön. Ezt a kérdéskört boncolgatva jutottam el oda, hogy a szakdolgozatom e széles termékskálát felölelő és számos irányelvet, törvényt, rendeletet követő témakörben készítsen el szakdolgozatom. A gyakorlatom kezdeti napjain az addigi jövedéki elméletek birtokában néha értetlenül álltam az elhangzott szakmai kifejezések hallatán. Pár nap alatt sikerült megszoknom ezt az örökké vibráló dinamikusan változó közösség munkanapjait. Pais Lajos osztályvezető minden nap lelkesen mesélt a jövedéki ügyintézőket érintő munkáról és hívta fel figyelmem a szakma rejtelmére, fortélyaira. A szakterületen dolgozóktól kapott szakkönyvek és a felkutatott jogszabályok tanulmányozásakor jöttem rá igazán, hogy milyen nagy területet ölel fel a jövedéki szabályozás. Döntésem az igazgatóság munkáját meghatározó termékkörre az alkoholos italokra terjed ki, ezért is választottam ezt fő témakörként. Számomra fontos szempont volt, hogy egy olyan témát dolgozzak fel, mely aktualitást élvez a mindennapokban. Úgy gondoltam, hogy a dolgozat elkészítése alatt jobban megismerem a számomra érdekes területet és az elméletben tanultakat a gyakorlatban is elsajátíthatom.

A jövedéki adó évszázados múltra nyúlik vissza. Ahhoz, hogy megérthető legyen a mai magyar jövedéki adózás jelentősége, vissza kell tekinteni a múltba. Történetének kialakulásában fontos szerepet töltött be az elsőként megjelenő só jövedék. A történelem folyamán számos változáson ment keresztül a jövedéki adó, ennek főbb

¹ Továbbiakban: ZMVPI

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

állomásaival, az Európai Unió irányelvek meghatározó szerepével és a jogharmonizáció bemutatásával indítom szakdolgozatom.

Dolgozatom témája, fő gerince a jövedéki termékek előállításának engedélyezésére és az adóztatására épül. Az engedélyezés feltételrendszerét mutatom be három termékkört kiemelve, ez az alkoholtermék, a sör, és a bor, amelyeknek meg vannak a maga sajátosságai. Munkámban az előzőeken kívül kitérek a termékek előállítására és a termékkörönként eltérő adómértékekre. Statisztikai adatokkal diagramok, ábrák segítségével mutatom be az elmúlt évekre visszamenőleg a változásokat. Szakdolgozatom írása közben friss forrás felhasználására és minél több naprakész információ begyűjtésére törekedtem.

Szakdolgozatom elkészítésében sikeresen használtam a Lónyay Menyhért szakkönyvtár sorozatában megjelent Jövedéki alapok I-III. kötetét, melynek szerzői pénzügyőrök, akik az elmúlt évek elméleti és szakmai tapasztalatait sikeresen ötvözték.

A jövedéki adóbevételek fontos részét képezik a költségvetésnek, melynek összegét az elmúlt három év vonatkozásában a következő táblázat mutat be.

Jövedéki adó alakulása (2010-2012.)			
Év	2010.	2011.	2012.
Adónem	millió forint		
Jövedéki adó	856,5	875,1	929,4

*1. számú táblázat: Nemzeti Adó-és Vámhivatal bevételei alapján
(saját szerkesztés)*

Hipotézis

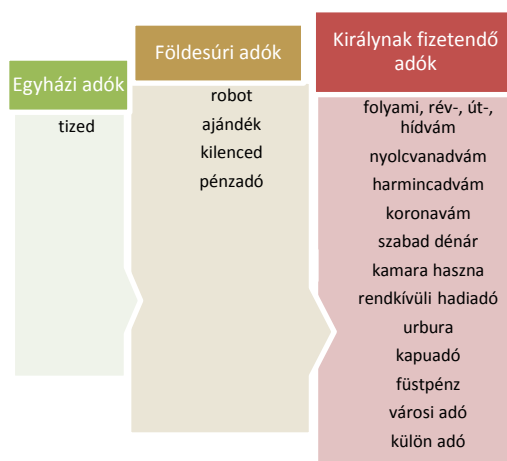
Feltételezésem az, hogy a jelenleg alkalmazott szigorú engedélyeztetési és adóztatási szabályok fenntartása szükséges ahhoz, hogy a magas adómértékű, jelentős adókockázatot képviselő jövedéki termékek után az adóbevételek befolyjanak.

2. Adóztatás általános megközelítése

2.1. Az adóztatás története Magyarországon²

Az adóztatás története csaknem az emberiség történetével egyidős. Az ókorra jellemző adóforma a parasztok által termelt földeken húst, tejet, gabonát, olajat, bogyümölcsöt, az adót és a bérleti díjat természetben fizették ki. Az idő elteltével pénzért történő árucserre kibontakozása után a természetbeni adók egy részét pénzbeli adó váltotta fel.

Magyarországon az egyház nevezhető meg első adóztató hatalomként. Az állam és a király személyének különválása után az állami kiadások fedezésére szolgáló bevételekként az adók folyamatosan kerültek kialakításra. A középkorban a magyarok a saját védelmük érdekében adóztak, ajándékkal, jobbágy terménnyel és robottal. Az állami bevételek a regálékból származtak a legfontosabb közé sorolható a vámok, a hadiadó. A következő táblázatban megtekinthető a korra jellemző adók csoportosítása.

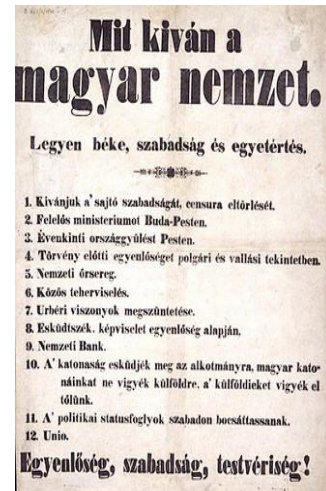

1. számú ábra: A legfőbb középkori adócsoportok (saját szerkesztés)

² Ilonka Mária (2004): Az adózás története az őskortól napjainkig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása a magyar adórendszerben

Az ország három részre szakadásával sok új adótípus jelent meg. Az 1770-es években még mindig a jövedelem utáni adófizetés maradt érvényben. A jobbágyterhek csökkentését tűzte ki célul **Mária Terézia és II. József a földadó mértéke** a földterület és földminőség után volt fizetendő. Hazánk adórendszere egészen 1848-ig a Szent István által bevezetett rendszeren alapult. Az állam jövedelme a király jövedelme volt. Az 1848.-i szabadságharc előtti időkben az adóknak korántsem volt akkora a jelentősége, mint ma.

A XIX. század elején, Magyarországon is elindultak a reformfolyamatok. Az **első adóreformra 1848-ban** került sor Kossuth tervezete alapján.

1849. évi VII. törvénycikk alapján hazánkban is bevezetésre kerültek egész Európa területén alkalmazott direkt és indirekt adók. Közvetlen adóként a földadó, a házadó, a kereseti adó és a távolléti adó, közvetett adókként pedig a pálinkaadó, az italmérési adó, a dohányárúsítási adó.

A kiegyezés után újra súlyos pénzügyi helyzet alakult ki új államszervezet kialakítása és fenntartása okán. Ekkor járta a híres nóta: „Havi 200 pengő fixszel az ember könnyen viccel.” A második világháború után az ország híres lett a hiperinflációról, bevezetésre került 1946. augusztus 1-jén az új forint. Ezután megkezdődött a szocialista gazdaság kiépítése. 1987 előtt sokféle adó létezett, közismertebbek a gépjárműadó és a házadó volt.

A **mai magyarországi adórendszer** jelenlegi formája 1988-89-ben alakult ki, melyben lebontották a többnyire egyfázisú forgalmi és kialakították a hozzáadott érték adózását, azaz az ÁFA-t. Az átalakítás eredményeként adórendszerünk egyre több eleme alkalmazkodott az európai piacgazdaságokban kialakult struktúrához: legfontosabb elemei a személyi jövedelemadó, a társasági adó, az általános forgalmi adó, a jövedéki adó, a vámok, az illetékek, a társadalombiztosítási befizetések. Azonban az előzőek mellett számos kisadó is bevezetésre került, ilyen például a szakképzési hozzájárulás, kulturális adó, a játékadó; a felsorolás mintegy száz elemet tartalmazna.

Az országunk működését befolyásoló legfontosabb jogszabályok gyakori módosításokon mentek keresztül. Akadtak olyan évek, amikor az adóéven belül, akár többször is változtatták a törvényeket. A 2011. április 25-én elfogadott Magyar

Köztársaság alkotmánya közvetett módon beszél az adózásról, mely szerint minden állampolgár köteles a jövedelmének megfelelő mértékben a közterhekhez hozzájárulni.

2.2. Az adó definíciója

Az adó egy olyan közvetlen ellenszolgáltatás nélkül megkövetelt szolgáltatás, amelyet az állam hatalmánál fogva, a közkiadások forrásainak biztosítása érdekében szed, az általa meghatározott mértékben a nemzetgazdaság szereplőitől.

Az **adó** tehát egy olyan egyszeri, vagy ismétlődő pénzügyi kötelezettség, amelyet az állam vagy más közjogi testület (például önkormányzat) közfeladatok ellátásához szükséges bevételek megszerzése céljából törvényben állapít meg.

2.3. Adóztatás joga

Adóztatásra Magyarországon a törvényben meghatározottak szerint két szerv jogosult, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a helyi önkormányzat jegyzője. Az adó mértékét az állam egyoldalúan határozza meg és kikényszeríti befizetését a nemzetgazdaság szereplőitől.

3. A jövedéki adóztatás kialakulása, és jogi harmonizációja

3.1. A hazai jövedéki adóztatás története³

Régi korok furfangos eszű kincstárnokai és költségvetésért felelős személyek felfigyeltek, hogy vannak olyan **termékek, szolgáltatások**, melyeket az emberek évszaktól, gazdasági helyzetüktől, életkörülményeiktől függetlenül is fogyasztanak, igénybe vesznek.

Magyarországon a vámszedés kezdetben szorosan összefüggött az adószedéssel. I. Szent István és I. Szent László törvénykönyve **tizedszolgáltatásról** rendelkezik. Az állam és a király személyének különválása után az állami kiadások fedezésére szolgáló bevételekként az adók folyamatosan kerültek kialakításra.

1835-ben Osztrák mintára jövedéki őrség a cukorgyárak, szesz-és sörfőzdek ellenőrzésére jött létre.

³ Szabó Zsolt (2006.): Jövedéki alapok I. Adópolitika és az anyagi jogi szabályozás 14-21. oldal

Ausztria és Magyarország között megkötött kiegyezést az 1867. évi XII. törvénycikk erősítette meg. A magyar kormány pénzügyminisztere, gróf Lónyay Menyhért **1867. március 10-én** az 1. sz. körrendeletében rendelkezett a magyar királyi pénzügyőrség megalakításáról.

Az 1868. évi XVI. törvény a szeszadóról, pedig megteremtette a modern kori jövedéki szabályozás alapjait. Ettől kezdve pénzügyőrök ellenőrzik a pálinka előállítását.

Wekerle adóreformjait az 1909. évi V-XII. törvénycikkek foglalják egységes szerkezetbe, melyek nem csak a magyar, de az európai modern adótörténet alapjait is jelentik. 1920-ban közigazgatás újjáalakítása során a megújuló pénzügyőrség is megkezdte jövedéki szolgálatának ellátását. A vámhivatali szervekre hárult a szomszédos államokkal való kereskedelmi kapcsolatok rendezése és a meginduló személy és áruforgalom ellenőrzése céljából 1921-ben megalakult a magyar királyi vámőrség a pénzügyminisztérium alárendeltségében.

A második világháborút követő tervutasításos rendszerrel **teljesen megszűnik az egyedárusítás és fogyasztási adórendszer**. Az állami szektor túlsúlya pedig megkérdőjelezte az ellenőrzési tevékenység szükségességét is.

1966. február 5-én a testület elnevezése **Vám-és Pénzügyőrség** névvel véglegesült.

A rendszerváltás után végbemenő gazdasági, politikai átalakulással jelentős mennyiségű adózást kikerülő áru került a piacra. A növekvő termékforgalom mellett jelentős adókieséseket könyvelhetett el a költségvetés.

1993. január 1-jén lépett hatályba a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszadóról szóló 1993. évi LVII. törvény⁴. A törvény célul tűzte ki az állami bevételek biztosítását és a piaci szereplők egyenlő versenyfeltételének biztosítását. A jogszabály jelentős kikapukat hagyott, és ezt a piaci szereplők jelentős része ki is használta. Legnagyobb problémát az okozta, hogy a **termékelőállítás ellenőrzését** a Vám- és Pénzügyőrség, míg az **adóztatási feladatokat** az APEH látta el. Vámos-Nagy Szabolcs egykori APEH elnökhelyettes gondolatát idézve „Az adótörténelem gyakran ismétli önmagát. Nem ritka, hogy a múltban alkalmazott

⁴ Továbbiakban: Jszt.

*megoldások elavulnak, elfelejtődnek, az élet változása miatt okafogyottá válnak. Ennek ellenére előfordulhat, hogy már megszűntnek gondolt variációk újból előkerülnek...*⁵

Az Európai Unió **jogharmonizáció** és a fent leírt problémák hatására született meg az **1997. évi CIII. törvény** a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól. A bevezetett új jövedéki törvény legfőbb célja az Európai Unió jog által előírt követelményeknek való megfelelés volt. Így 1998-tól a jövedéki termékeket **nem fogyasztási, hanem jövedéki adó terheli**, és ezt a közterhet nem az APEH, hanem a **Vám- és Pénzügyőrség szedi be**.

2004. május 1-jén Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz, ami megkövetelte az európai **jogi normák teljes átvételét**. Ennek hatására **életbe lépett a 2003. évi CXXVII. törvény** a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól.

A jövedéki adótörvény – eltérően a Közösségen belüli általános gyakorlattól – **a teljes jövedéki termékpályát leszabályozza**. Az előállítástól, külföldről történő behozattól, egészen a fogyasztókhöz való eljutáson át a felhasználásig, zárt szabályozási láncot alakít ki. A kereskedelem jövedéki szabályozásának elsődleges célja az illegálisan előállított és az országba illegálisan behozott, vagyis az adózás alól elvont termékek legális kereskedelmi csatornába való beszivárgásának megakadályozása, továbbá a **teljes jövedéki termékpálya ellenőrizhetőségének biztosítása**, s ezen keresztül az állami bevételek biztosítása és a fogyasztói érdekek védelme. Az adózás alól elvont termékek fogyasztókhöz való eljuttatásának legjelentősebb pontja **a kiskereskedelem**, ezért a jövedéki szabályozás e tevékenységre is fontos szabályokat hozott létre.

3.2. Európai Unió jövedéki szabályozása

A jövedéki adórendszer általános jellemzőit a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről szóló 92/12EGK Irányelvet leváltotta a ma hatályos 118/2008 EK irányelv tartalmazza. Az EU által előírt irányelvet alapirányelvek vagy horizontális irányelvek közé szokták sorolni. A horizontális irányelv rögzíti az olyan jövedéki adó és egyéb közvetett adók alá tartozó termékekre vonatkozó rendelkezéseket vetnek ki, amelyeket közvetlen vagy közvetett módon szednek be. Az

⁵Dr. Bencsik Mária főiskolai docens, Szentkirályi Andrea közgazdász tanár: Adózás alapjai elektronikus jegyzet, Budapest, 2011.

említett irányelv alatt értendő mindazon keretek, melyek a jövedéki termékeket érintik és minden tagállam számára iránymutatóként szolgálnak.

Az irányelv részei:⁶

- I. cím. Általános rendelkezések: közösség területe, termékkör meghatározása, kereskedelmi forgalom, kereskedelmi mennyiség, stb
- II. cím. Jövedékiadó-kötelezettség, adóvisszatérítés, adómentesség
- III. cím. Előállítás, feldolgozás és birtoklás
- IV. cím. Jövedéki termék jövedékiadó-felfüggesztéssel történő szállítása
- V. cím. Jövedéki termék szállítása és adóztatása a szabadforgalomba bocsátást követően
- VI. cím. Egyéb rendelkezések.
- VII. cím. Jövedéki adó bizottság
- VIII. cím. Átmeneti és záró rendelkezések

A horizontális alapelv **meghatározza**, hogy a belső piac működtetése érdekében minden egyes tagállamban kivethető legyen a jövedéki adó. Előírja továbbá az adóraktárak és engedélyes kereskedőkre vonatkozó feltételrendszert.

A tárgyi hatálya alá a vertikális irányelvek által meghatározott jövedéki termék **(ásványolajtermékek, alkohol –és alkoholtartalmú ital és dohánygyártmány)** tartozik.

3.3. A nemzeti szabályozás jogi harmonizációja

Az Európai Unió csatlakozás óta már nem egy nemzetben kell gondolkoznunk, hanem nemzetek egységében melyben különböző sajátosságok, érdekek keverednek. Az EU fő célja egy egységes (belső) piac létrehozása volt. Egy olyan belső, határok nélküli térséget jelent, melyen belül megvalósul mind a négy alapszabadság, vagyis a személyek, a szolgáltatások, a tőke és az áruk szabad mozgása.

Az *adóharmonizáció* egy jogközelítési folyamat, melynek fő célja a közösségi adószabályok megteremtése. E cél elérése érdekében került sor a közösségi szintű jövedéki szabályozás közelítésére, egységesítésére.

⁶ 2008/118/EK Irányelv

Magyarország uniós csatlakozásának feltétele volt, hogy nemzeti jogszabályok harmonizáljanak az EU-s jogszabályokkal. A jogharmonizációt a jövedéki területen is el kellett végezni.

A kormány az 1993. január 1-jével hatályba lépő 1993. évi LVII. nemzeti szabályozással kívánta elérni a jövedéki termékekkel elkövetett jogsértések gyors és hatékony visszaszorítását. Ekkor került sor az ásványolaj-, alkohol- és dohánytermékekre vonatkozó szabályozás bevezetésére – az ún. „ABC termékek” (*Alkohol, Benzin, Cigaretta*).

A Jszt. nem hozott teljes sikert, új adótörvény megalkotása vált szükségessé, melynek során a jogalkotó figyelembe vette az Uniós előírásokat is.

Magyarországon az EU jövedéki előírásaival harmonizált jövedéki struktúra a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló **1997. évi CIII. törvény** hatályba lépésével valósult meg. E törvény még nem a közösségi jövedéki szabályozás figyelembevételével került megalkotásra, de e törvénybe kerültek beépítésre az EU-s Irányelvet követő új szabályozók. Az EU vonatkozásában a legjelentősebb újdonsága, hogy utalt az uniós jogharmonizációs kötelezettségekre. Ez azt jelentette, hogy a **törvénybe beépültek a vonatkozó irányelvek.**

Jelentős előrelépés volt az adófelfüggesztés és az adóraktárak rendszerének bevezetése, valamint a szinte teljesen **konform kísérő okmányok alkalmazása**. Emellett a közösségi jövedéki szabályozás vonatkozik a harmonizált adószerkezetre (termékmeghatározás, mentességek stb.), az adómértékekre (minimumkulcsok), illetve a tagállamok közötti termékmozgásra. Azonban az adómérték is tagállamonként változóak lehetnek, mivel azok nemzeti hatáskörben kerülnek megállapításra a közösségi szabályozásban meghatározott minimum adómértékek figyelembevételével.

A bor jövedéki termékkörbe vonására 2000. augusztus 1-jétől került sor, ezáltal struktúrájában már minden tekintetben megfelelt a vonatkozó közösségi szabályozásnak.

A 2003. évi CXXVII. törvény életbe lépésével a jövedéki szabályozás teljesen EU-harmonizálttá vált.

A csatlakozási Szerződésben Magyarország átmeneti mentességgel rendelkezik a következők terén:

- Magyarországon a cigaretta EU- minimum adó szintjét 2008. decemberig kellett elérni,

- Magyarország és Szlovákia a bérfőzési szabályok tekintetében derogációval rendelkezik 2015-ig, mely felülvizsgálatra kerül.

4. Jövedéki engedélyezési eljárás

A jövedéki termékek esetében – az azokat terhelő adó miatt – magas adókockázatú árukról beszélünk, ezért azok előállítása, adómentes felhasználása, belföldi és tagállami kereskedelme, exportja, importja szigorú feltételek mellett, meghatározott engedély birtokában végezhető. A jövedéki termékek jellemzően zárt termékpályán mozognak, ami azt jelenti, hogy egy adott termék útja az előállítástól a végső fogyasztóig nyomon követhető.

Amennyiben egy gazdálkodó jövedéki termékekkel kíván foglalkozni (ide értve az előállítást, forgalmazást, felhasználást) első lépésként a jövedéki szabályozásban meghatározott engedélyt kell megszereznie, melynek vámhatóság általi megadásáig a végezni kívánt tevékenységet nem folytathatja. Az engedély megszerzéséhez a gazdálkodónak kérelemmel kell fordulnia a székhely szerinti illetékes vámszervhez. A vámszerv az engedélyezési eljárás során az alábbiak figyelembevételével bírálja el a kérelmet.

4.1. Engedélyezés jogi háttere

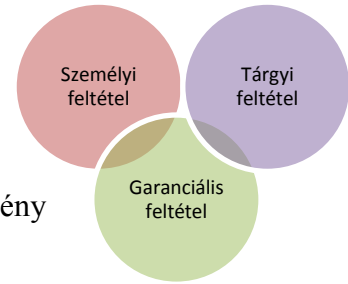
Az engedélyezési eljárást elsősorban az EU-s irányelv alapján a nemzeti szabályozás irányítja, melyben meghatározó szerepe van a jövedéki törvénynek, mint a jövedéki szabályozás fő kulcsának. Ezen felül a jövedéki törvény végrehajtási rendelete a 8/2004. (III. 10.) PM rendelet szolgál útmutatóként.

A jövedéki tevékenység engedélyezési hatósági eljárás kérelemre vagy hivatalból kerül sor, amelynek keretében a vámhatóság az engedélyezési feltételek teljesülését elbírálja, felülvizsgálja. Az engedélyes tevékenység iránti kérelem formanyomtatványát az **1. számú melléklet** mutatja be.

Az engedélyezési feltételek jövedéki tevékenységenként eltérőek, de minden területen bizonyos alapfeltételeknek teljesülnie kell.

A **személyi feltételek** között meg kell említeni,

- a gazdálkodó szervezet vezetőjét, vezető tisztségviselőjét gazdasági bűncselekmény vagy közélet tisztasága elleni bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen nem ítélték el,
- a gazdálkodónak nincs meg nem fizetett köztartozása (vám- és adótartozása),
- nem áll csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt,
- a könyvvizetési kötelezettségének a kettős könyvvizetés szabályai szerint tesz eleget. Ezen szabály alól kivételt képez az egyéni vállalkozókra és mezőgazdasági őstermelők csoportja,
- valós gazdasági tevékenység, az engedély kiadását követő évtől a kérelmezőnek hitelesített (auditál) mérleggel kell rendelkeznie,
- jövedéki ügyintézői szakképesítéssel kell rendelkeznie vagy ennek hiányában jövedéki ügyintézőt kell alkalmazni, vagy szakképesítési bizonyítvánnyal, melyet külön jogszabály határoz meg.

A **tárgyi feltételek** közé sorolhatók a

- nyilvántartási és bizonylat vezetési kötelezettség, amely alapján a jövedéki termék nyomon követhető, számbavétele és ellenőrzése megvalósítható,
- létező üzem, raktárhelyiség (tárolótartály), melyek a kérelmező saját tulajdona vagy bérlet ingatlanok,
- biztonságos tároláshoz szükséges vagyonvédelemi eszközök,
- hitelesített tárolótartályok, hordók, mérőedények és mérőeszközök,
- helyiségek, eszközök, berendezések, melyek az ellenőrzéshez szükségesek,
- előírt szakhatósági engedélyek.

A fentiekén túl a kérelmezőnek a garanciális feltételeket is teljesítenie kell az engedélye megszerzéséhez, azaz jövedéki biztosítékot szükséges nyújtania.

4.1.1. Jövedéki biztosíték általános feltételei

A jövedéki biztosítéknyújtás **célja**, hogy a tevékenységgel összefüggő adókockázat biztosított, míg adóhiány vagy más kötelezettség megszegése esetén a követelés gyorsan, minden külön formai megkötöttség nélkül megnyugtató módon rendezett legyen.

Jövedéki biztosíték készpénzben vagy a jövedéki adótörvény szerinti pénzügyi biztosíték formájában fogadható el, amely az Európai Unió tagállamában, illetőleg az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban székhellyel rendelkező hitelintézet által nyújtott bankgarancia és a biztosítási szerződés alapján kiállított kötelezvény.

A jövedéki biztosíték összegének megállapítása engedélytípusonként eltérő az adóraktári engedély tekintetében például az éves szinten várhatóan előállításra kerülő adóköteles jövedéki termék mennyisége, valamint az adó megfizetése nélkül betárolt, raktározott jövedéki termék mennyiségének 1/12 részét kell figyelembe venni.

Az kérelmezőnek az engedélyezési eljárás során magának kell megállapítani a garancia összegét figyelembe véve a jövedéki termékeknel meghatározott minimum és maximum összeghatárokat. A vámhatóság a kérelmező által felajánlott biztosítékot az engedélyezési eljárás során elfogadja, vagy a gazdálkodót annak módosítására (kiegészítésére) szólítja fel.

A készpénzben nyújtott jövedéki biztosítékot a NAV által külön erre a célra létrehozott „Jövedéki letétek” számlára kell átutalással teljesíteni, melynek tekintetében kamatfizetési kötelezettsége a NAV-nak nem keletkezik.

A vámhatóság a jövedéki biztosíték összegét első alkalommal az engedély kiadását követő 6 hónap múlva, majd ezután évente vizsgálja felül. A garancia összegét hivatalból vagy kérelemre módosítani kell, ha az elfogadásnál figyelembe vett feltételek megváltoznak.

Fontos figyelni a jövedéki biztosíték érvényességnek idejét, mivel például adóraktár esetében a lejárta előtt 60 nappal be kell nyújtani az újabb pénzügyi biztosítékot a vámhatóság felé, hogy a tevékenységet folytatni lehessen.

2014. január 1-jétől a jövedéki adótörvény módosult a tekintetben, hogy a vámhatóság az adóraktár és a bejegyzett kereskedő tevékenységét legfeljebb 30 napra felfüggesztheti, amennyiben a nem teljesített adófizetési kötelezettségének 50 százalékkal, de legfeljebb 50 millió forinttal meghaladja a jövedéki biztosíték összegét, és a jövedéki biztosítékot legalább a nem teljesített adófizetési kötelezettség összegére nem egészítették ki. Abban az esetben, ha felfüggesztés időtartamának lejártát követően sem egészíti ki az engedélyes a jövedéki biztosítékát a minimum mértékre a vámhatóság az adóraktári vagy a bejegyzett kereskedői engedélyt visszavonja.⁷ Az adóraktár tevékenységének felfüggesztése alatt adófelfüggesztéssel nem szerezhethet, nem állíthat elő, illetve sem adófelfüggesztéssel sem adózottan nem tárolhat ki telephelyéről, továbbá a bejegyzett kereskedő közösségi adófelfüggesztési eljárásban nem fogadhat jövedéki terméket.

4.2. Engedély köteles jövedéki tevékenységek

Az engedélyezési ügyek lefolytatására a gazdálkodó székhelye szerint illetékes megyei/fővárosi vám- és pénzügyőrségi igazgatóság jogosult.

Jövedéki szempontú engedély köteles tevékenységek az alábbiak:

- adóraktári tevékenység,
- adómentes felhasználó,
- bejegyzett kereskedő, eseti bejegyzett kereskedő,
- bejegyzett feladó,
- felhasználói engedélyes,
- jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység (ide értve a közösségi kereskedelmi és export, import tevékenységet is).

A fentiekén túl vannak olyan tevékenységtípusok, melyek ugyan nem minősülnek az előbb említett engedélyköteles tevékenységnek ugyanakkor nyilvántartásba vételi eljárás kötelesek. Ilyen például csomagküldő kereskedői, adóügyi képviselői tevékenység.

⁷ Módosítás kihirdetve a Magyar Közlöny 2013. évi 199. számában az egyes adótörvények és azokkal összefüggő más törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2013. évi CC. törvényben

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

Dolgozatomban az adóraktári és az adómentes felhasználói tevékenységet mutatom be az ismertetett termékkörökhöz kapcsolódóan.

Zala megyében működő adóraktárak száma 2009-2013. időszakban (alkoholtermék, sör és bor tekintetében)		
Év	Adóraktár típusa	Adóraktárak száma
2009.	Sörfőzde adóraktár	1
	Bérfőzési és kereskedelmi szeszfőzde adóraktár	1
	Szeszpalackozó adóraktár	1
	Kizárólag bérfőzési szeszfőzde adóraktár	9
	Egyszerűsített adóraktár	573
2010.	Sörfőzde adóraktár	1
	Bérfőzési és kereskedelmi szeszfőzde adóraktár	1
	Szeszpalackozó adóraktár	1
	Kizárólag bérfőzési szeszfőzde adóraktár	9
	Egyszerűsített adóraktár	544
2011.	Sörfőzde adóraktár	1
	Bérfőzési és kereskedelmi szeszfőzde adóraktár	3
	Kizárólag bérfőzési szeszfőzde adóraktár	8
	Egyszerűsített adóraktár	506
2012.	Sörfőzde adóraktár	1
	Bérfőzési és kereskedelmi szeszfőzde adóraktár	3
	Kizárólag bérfőzési szeszfőzde adóraktár	6
	Egyszerűsített adóraktár	416
2013.	Sörfőzde adóraktár	1
	Bérfőzési és kereskedelmi szeszfőzde	3
	Kizárólag bérfőzési szeszfőzde	8
	Egyszerűsített adóraktár	389

1. számú táblázat⁸

⁸ Forrás: Központi Jövedéki Informatikai Rendszer, Készítette: NAV Jövedéki Főosztály, 2013. december.11.

5. Jövedéki adóztatás

5.1. A jövedéki adótörvény tárgyi hatálya⁹

Magyarország területén a jövedéki törvény a következő termékcsoportokra terjed ki:

a) ásványolaj,

A jövedéki törvény 50. § (1)-(4) bekezdés szabályai szerint az ásványolaj termékkör három csoportba különíthető el, az ellenőrzött ásványolajtermék (pl.: motorbenzin), a megfigyelt termék (5 liter/5 kg-ot meghaladó kiszerezésű anyagok pl.: etilalkohol tartalmú oldószerek), és az egyéb ellenőrzött ásványolaj, (pl.: nem üzemanyag, fűtőanyag célra felhasznált gázolaj).

b) alkoholtermék,

Ezen termékkört *6. fejezetben* kívánom részletesen bemutatni.

c) sör,

E termékkörre részletes rendelkezéseket a *jövedéki törvény 75. §* határozza meg, amelyre dolgozatom *7. fejezete* taglal.

d) bor,

A termékkörre vonatkozó részletes rendelkezéseket a jövedéki törvény 79. § (1) bekezdése tartalmazza, mely kifejtésére a 8. fejezetben kerül sor.

⁹A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 3.§ (2)

e) pezsgő,

Pezsgő alatt dróttal, szalaggal vagy más módon rögzített, gomba formájú dugóval lezárt vagy másképpen kisserelt, 20 °C-on oldott állapotban jelen lévő, szén-dioxid által előidézett 3 bar vagy annál nagyobb túlnyomású olyan italt kell érteni, amely 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék tényleges alkoholtartalma kizárólag és nem kizárólag erjedéssel keletkezett.

f) köztes alkoholtermék,

E termékkörre vonatkozó részletes rendelkezéseket a jövedéki törvény 92. § határozza meg, ami magába foglalja a habzó és nem habzó köztes alkoholtermékeket. Habzó köztes alkoholtermék alatt a nem dróttal vagy szalaggal rögzített, nem gomba formájú dugóval lezárt, 20 °C-on oldott állapotban jelen lévő, szén-dioxid által előidézett 3 bar vagy annál nagyobb túlnyomású olyan italt kell érteni, amely – a sör, a bor és a pezsgő kivételével – a 2204, 2205 és 2206 vámtarifaszám alá tartozik, amennyiben tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 22 térfogatszázalék.

g) dohánygyártmány.

E termékkörre vonatkozó részletes rendelkezéseket a *jövedéki törvény 96. §* szabályozza, ide tartozik a cigaretta, szivar, szivarka, fogyasztási dohány, illetve minden olyan termék amely részben, vagy egészben dohánytól eltérő anyagot is tartalmaz, és megfelel a cigaretta, szivar, szivarka, fogyasztási dohány kritériumainak).

Az eddig ismertettek szerint az alapirányelv három termékkört foglal magába, az alkoholtermék, ásványolaj termék és a dohánytermék. Termékek teljes bemutatása meghaladja a dolgozatom terjedelmét, így döntésem azon alapul, NAV Zala Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságának munkáját tekintve, melyek a meghatározóak.

Dolgozatomban a jövedéki termékek közül az alkoholtermékekkel, a sörrel és a borral kívánok részletesen foglalkozni, tekintve, hogy Zala megyében jellemzően ezeknek a termékeknek az előállítását végzik az engedéllyel rendelkező gazdálkodók.

5.2. Jövedéki termék belföldi előállítása, behozatala

A jövedéki adótörvény értelmében a jövedéki termék belföldi előállításával és belföldre történő behozatalával adókötelezettség keletkezik.

Jövedéki termék belföldi előállításának minősül a belföldön bármilyen alapanyag, termék felhasználásával, bármilyen eljárással végzett termelési, feldolgozási, kiszerelési (palackozási) tevékenység, amelynek eredményeként jövedéki termék keletkezik.

Fentiekre figyelemmel, olyan tevékenységhez, mely során nem adóköteles jövedéki termék vagy nem jövedéki termék keletkezik, nem szükséges adóraktári engedély. Természetesen az ilyen tevékenységek esetén a *jövedéki adótörvény* meghatározza az adóraktári engedélytől eltérő, más típusú engedély kötelezettséget, például az adómentes felhasználói tevékenység végzésére feljogosító keretengedély meglétét. Vannak továbbá olyan tevékenységek, melynek során az általános szabályok szerinti adómértékes jövedéki termék állítható elő adómentesen a jövedéki szabályozásban meghatározott mennyiségben kizárólag természetes személyek által (például magánfőzött párlat évente 50 liter gyümölcsszesz, bor és sör évente 1000 liter mennyiségben), melyek azonban csak személyes fogyasztásra használhatók fel. Annak érdekében, hogy egyértelműen el lehessen határozni, milyen tevékenység végzéséhez szükséges az adóraktári engedély egy adott jövedéki termék, egy adott eljárással történő előállítása tekintetében a jövedéki adótörvény speciális rendelkezéseit kell irányadónak tekinteni.

Nem tekintendő jövedéki termék belföldi előállításának ezáltal adóraktári tevékenységnek például:¹⁰

- a Magyar Gyógyszerkönyvben meghatározott alkoholtermék és benzin külön jogszabályban foglaltak szerint gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenység folytatására jogosító engedéllyel rendelkezők által történő csomagolása (kiszérése), az azt megelőzően végzett mechanikai szűrése, illetve a gyógyszertárak által végzett gyógyszertári kiszérése,

¹⁰ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 7.§ 1. pontja

- a csokoládégyártáshoz felhasznált vagy felhasználásra kerülő alkoholos gyümölcsből az alkoholtermék gyártási melléktermékként történő visszanyerése, ha azt a vámhatóságnak előzetesen bejelentették,
- az adómentes felhasználói vagy a felhasználói engedélyes tevékenység során szennyezetté vált jövedéki termék tisztítása, ha azt adómentes felhasználó vagy felhasználói engedélyes végzi és a tisztítással visszanyert jövedéki terméket az engedélyezett célra használja fel,
- a jövedéki adótörvény 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alkoholtermékek közül a keretengedéllyel előállított vagy más tagállamból, harmadik országból behozott termék valamint a termékben lévő etilalkoholra megfizetésre került a jövedéki adó vagy végleges mentesülés következett be, továbbá a 63. § (1) bekezdés b) pontja szerinti alkoholtermékek közül a 2208 vámtarifaszámú, 1,2 térfogatszázaléknál magasabb alkoholtermékekre, amennyiben e termékek keretengedéllyel előállított valamint más országból behozott alkoholtartalmú termékekről van szó,
- a jövedéki adótörvény által biztosított naptári évenként és háztartásonként maximum 1000 liter mennyiségű sör, a saját termelt szőlőből maximum 1000 liter, illetve a vásárolt szőlőből maximum 500 liter mennyiségű bor és maximum 1000 liter pezsgő előállítása,
- A jövedéki termék belföldi előállításának nem minősülő tevékenységek teljes felsorolását a jövedéki törvény értelmező rendelkezései tartalmazzák.

5.3. Adóraktárról általánosságban

Az adókötelezettség teljesítése és ellenőrzése érdekében érvényesítendő feltétel az, hogy az adóköteles jövedéki terméket kizárólag adóraktárban állítsák elő, azonban kivételt képez a vámfelügyelet melletti létrehozás.

Az **adóraktár** olyan speciális, fizikailag elkülönített hely (például kerítéssel), ahol a vámhatóság által kiadott, az adott tevékenység folytatására jogosító engedély birtokában jövedéki termék előállítása, tárolása, raktározása végezhető. Általános feltétel, hogy kizárólag olyan üzem, raktár esetén engedélyezhető az adóraktárként történő működés, amely helyrajzi számmal beazonosítható, egy technológiai egységet képez.

„Adóraktári engedélyese az a személy, aki (amely) adóraktárban – az e törvényben meghatározott engedély birtokában – jövedéki termék előállítására, illetve olyan jövedéki termék tárolására, raktározására jogosult, amely után az adót még nem fizették meg.”¹¹

Az adóraktárban a jövedéki termék előállítása, beraktározása során keletkező adókötelezettség felfüggesztés alatt áll. Tehát amíg termék az adóraktárból nem kerül kitérítésre addig a jövedéki adót nem kell megfizetni. Az előbbi gondolatmenetből levezethető az is, hogy az adóraktári engedély csak olyan jövedéki termék előállításához, tárolásához, raktározásához szükséges, amely adóköteles.

A jövedéki termékek előállítása különböző típusú adóraktári engedélyekkel végezhető, melyeket termékkörönként bemutatok a későbbiekben.

Az adóraktári tevékenység folytatásához meg kell felelni a 4.1. pontban ismertetett személyi, tárgyi és garanciális feltételeknek.

Az adóraktárnak az alábbi jelentősebb rendelkezések figyelembevételével kell folytatnia tevékenységét:

- a beszerzett, felhasznált, előállított, raktározott, szabadforgalomba bocsátott jövedéki termékekről vámtarifaszám szerinti bontásban termékmérleg nyilvántartást kell vezetnie, melyet havonta le kell zárnia és összesítenie kell. A termékmérleg-havizárást (KNYHZ) havonta meg kell küldenie adóraktáranként a vámhatóságnak,
- az adózott termékekről külön nyilvántartást kell vezetni, melyet az előző pont szerint szintén meg kell küldeni a vámhatóságnak,
- a jövedéki termék előállításához felhasznált jövedéki és nem jövedéki termékekről – jövedéki szabályozásban nevesített kivételekkel például egyszerűsített adóraktár - vámhatóság által hitelesített termelési naplót kell vezetni,
- az adóraktár engedélyesnek a Jövedéki Árumozgás és Ellenőrző Rendszer (EMCS) alkalmazásával kell kiállítania az adófelfüggesztés alatt szállított

¹¹ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 7.§ 14. pontja

termékek esetében a jövedéki adótörvényben meghatározott kísérőokmányt (e-TKO),

- jövedéki termék szabadforgalomba bocsátásakor az engedélyesnek egyszerűsített kísérőokmányt kell kiállítania, melyet a kiállítással egyidejűleg az EMCS-en keresztül meg kell küldenie a vám szervhez,
- a jövedéki termék szabadforgalomba bocsátásával keletkező adómegállapítási és adófizetési kötelezettségét teljesítenie kell, ezzel összefüggésben adóbevallást szükséges elektronikus úton a vámhivatalhoz benyújtania és az esedékes adót meg kell fizetnie,
- a 2013. december 31-ig **vevőnyilvántartást** kellett vezetnie, mely kötelezettség **2014. január 1-jétől megszűnt**,¹²
- az adóraktár engedélyesnek évente tárgyév utolsó napjával illetve a számviteli törvény hatálya alá tartozó adóraktári engedélyes az üzleti év mérlegforduló napjával a vámhatóság jelenlétében és ellenőrzése mellett készletfelvétellel megállapítja a tényleges készletet.

5.4. Adómentes felhasználás általánosságban

Az adóköteles jövedéki termék (kivéve a dohánygyártmányt) esetén lehetőség van arra, hogy adómentes felhasználói engedély (keretengedély) alapján, az adómentes felhasználó adófelfüggesztéssel történő szállítással a jövedéki terméket adóraktárból adómentes felhasználási célra beszeresse és az adó megfizetése nélkül tárolja. Az adómentes felhasználói engedélyes tevékenységet ott lehet elhatárolni az adóraktár engedélyes tevékenységtől, hogy az adómentes felhasználói tevékenység keretében, az adómentes felhasználó – általános szabályként – adóköteles jövedéki terméket előállítását (a jövedéki szabályozásban meghatározott kivételekkel) nem végezheti.

Adómentes felhasználónak minősül a jövedéki termék adómentes beszerzésére az jövedéki adótörvényben meghatározott engedéllyel rendelkező, a jövedéki terméket adómentes célra felhasználó személy.

¹² Az egyes adótörvények és azokkal összefüggő más törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2013. évi CC törvény 89. §-a alapján

Az adómentes felhasználói tevékenység folytatásához meg kell felelni a 4.1. pontban ismertetett személyi, tárgyi és garanciális feltételeknek.

Az adómentes felhasználónak az alábbi jelentősebb rendelkezések figyelembevételével kell folytatnia tevékenységét:

- az adómentes felhasználónak folyamatosan nyilvántartást kell vezetnie, amely tartalmazza a termék beszerzésének, felhasználásának részletezését (például időpont, mennyiség),
- a nyilvántartás adatait havonta le kell zárni és meg kell állapítani a tárgyhavi készletmozgásokat és az adómentes termék zárókészletének mennyiségét,
- az adómentes felhasználó negyedévenként a tárgy negyedév utolsó napjával készletfelvétellel telephelyenként megállapítja a tényleges készletet és a jövedéki törvényben meghatározott határidőig elszámolást nyújt be a vámhatósághoz,
- az elszámolás alapján kimutatott készlethiány nem adómentes célra történő felhasználásnak minősül,
- adómentes beszerzésre való jogosultság megszűnésének napján készleten maradt jövedéki terméket átadhatja adófelfüggesztéssel másik adómentes felhasználónak vagy adóraktárnak a vámhatóság előzetes jóváhagyása és felügyelete mellett,
- az adómentes felhasználó évente tárgyévi utolsó napjával illetve a számviteli törvény hatálya alá tartozó adómentes felhasználó az üzleti év mérlegforduló napjával a vámhatóság jelenlétében és ellenőrzése mellett készletfelvétellel megállapítja a tényleges készletet.

Az alkoholtermékek tarifális besorolást az Európai Unió belső piacának megfelelő működése érdekében fontos, hogy az összes érintett terméket egységes definíciók szerint tekintsék a jövedéki adóztatás szempontjából. Ha a tagállamok adójogi értelemben nem egységes fogalom meghatározásokat alkalmaznának, így előfordulhatnának olyan esetek, amikor az adott termék a tagállamban nem tartozna a jövedéki adózás hatálya alá.

Az áruk, árucikkek nemzetközi szinten is egységes azonosításának legelterjedtebb módja a vámtarifaszámok alá történő besorolás. Az alkalmazandó áruazonosító számokat kötelező érvényű közösségi rendelet a 2003. évi CXXVII. törvényben megjelölt vámtarifaszámok alkalmazásáról szóló 13/2004. (III. 25.) PM rendelet tartalmazza.

A jövedéki adókötelezettség megállapításához feltétlenül szükségesek az alkohol- és alkoholtartalmú termékek tekintetében alkalmazandó vámtarifaszámokat.

6. Alkoholtermékek

6.1. Termék meghatározás

Az alkoholtermék esetében kiemelt jelentőségű az adójogi besorolás szempontjából a pontos termék meghatározás tekintettel arra, hogy ez alapján állapítható meg az alkalmazandó adómérték.

Adójogi értelemben alkoholterméknek kell tekinteni a Jöt. 63. § (1) bekezdése alapján:

2. számú ábra: Alkoholtermékek csoportosítása (saját szerkesztés)

A fenti ábra az alkoholtermékek adójogi elkülönítését mutatja be, melyet az alábbiakban részletezek.

- alkoholterméknek kell tekinteni a 22 térfogatszázalékot meghaladó (például szőlőbor, vermut, almabor) erjesztett alkoholos italokat,

- az 1,2 térfogatszázaléknál magasabb alkoholtartalmú közé sorolandók a lepárolt alkoholos italok (pálinka, likőrök, égetett szeszes italok stb.), az ezek előállítására szolgáló összetett alkoholos készítmények és etil-alkohol,
- az előbbieken túl e termékkörbe tartozónak kell tekinteni például az alkoholos desszerteket, édesipari termékeket, melyek alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot, azonban nem élvezeti cikként kerülnek felhasználásra, elfogyasztásra, hanem jellemzően élelmiszerként, kozmetikai termékként. Az előzőek miatt általánosságban ezekre a termékekre nem kell alkalmazni az alkoholtermékben meghatározott szabályokat, azaz nem terheli azokat jövedéki adó (jellemzően adómentes felhasználás keretében készülnek) nem kell zárjegyet felhelyezni e termékekre, forgalmazásukhoz Magyarországra történő behozatalukhoz nem kell jövedéki szempontú engedély.

6.2. Az alkoholtermékek adója

A jövedéki adótörvény az alkoholtermékek tekintetében eltérő adómértéket határoz meg, attól függően például, hogy úgynevezett kommersz italnak vagy minőségi például gyümölcsből előállított italnak tekintendő.

A jövedéki adótörvény az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, a Tanács 92/84/EGK Irányelvet követi, tehát az etilalkohol (alkoholtermék) jövedéki adójának alapjául a tiszta alkohol térfogata szolgál.

2013. január 1-jétől egy hektoliter tiszta szesz (100 térfogatszázalék alkoholtartalmú mennyiségű párlatra és a természetes aromával előállított szeszesitalokra 333 385 forint, azaz egy liter mennyiségű tiszta szesz után 3 333,85 forint jövedéki adót kell fizetni. Egyéb szeszesitalok esetében az adó mértéke 476 270 forint, azaz egy liter mennyiségű tiszta szesz után 4 762,7 forint. A jövedéki adótörvény nem alkalmazza, ugyanakkor – a csekélyebb mennyiségek pontos meghatározása érdekében – a szakmán belül elfogadott a hektoliterfok mennyiség alkalmazása is, amely egy liter tiszta szesz mennyiségének felel meg.

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

Alkoholtermék jövedéki adómértékek alakulása (2008-2013.)			
Év	Alkohol termék, bérfőzött pálinka(1) (Ft/Hlf)	Bérfőzött pálinka(2) (Ft/Hlf)	Egyéb szeszesitalok (Ft/Hlf)
2008.	2360,00	1180,00	-
2009.	2360,00	1180,00	-
2010.	2761,00	1380,00	-
2011.	2761,00	-	-
2012.	2899,00	-	4141,5
2013.	3333,85	-	4762,70

(1): a kedvezményes adómértékkel főzhető mennyiség felett

(2): a kedvezményes adómértékkel főzhető mennyiség alatt

2. számú táblázat: Saját szerkesztés¹³

6.2.1. Bérfőzött párlatokra vonatkozó adómérték

A bérfőzést végző szeszfőzdében bérfőzés keretében, a bérfőzető alapanyagából, évente legfeljebb 50 liter mennyiségig előállított bérfőzött párlat adója a jövedéki adótörvényben az alkoholtermékek tekintetében meghatározott adóalapra számítva egy bérfőzető részére évente 0 forint, igazodva a magánfőzés keretében előállított párlat adómentességéhez, amelyet a jövedéki adótörvény 9. § (3) bekezdése biztosít. Az 50 liter bérfőzött párlatnak az 50 liter 86 térfogatszázalékos gyümölcsesz, azaz a 43 hektoliterfok mennyiségű **(köznapi értelemben 86 liter 50 térfogatszázalék alkoholtartalmú)** bérfőzött párlat felel meg.

Az alacsonyabb, **333 385 Ft** adómértéket kell alkalmazni:

- a bérfőzött párlat 50 liter gyümölcsesz meghaladó mennyiségére;
- az eladásra szánt – kivéve az alkoholtermék-adóraktár engedélyese részére értékesített – bérfőzött párlatra (az értékesítésre vonatkozó szabályokat a magánfőzésnél kívánom ismertetni).

¹³ Forrás: saját gyűjtés. Az adómértékek az adott évre vonatkozó január 1-jei állapotot tükrözik.

6.2.2. Bérfőzés keretében előállított párlatok

A jövedéki szabályozás általános elveitől eltérően a bérfőzött párlat utáni adófizetési kötelezettség nem a belföldi előállítással, szabadforgalomba bocsátással keletkezik. Ebben a konstrukcióban az adózási folyamatba az adóalanyi minőségben lévő bérfőzető természetes személy és az adóhatóság közé még egy személy, az adóbeszedésre kötelezett – bérfőzést végző szeszfőzde engedélyese – kapcsolódik be. A **beszedéses adóztatás célja**, hogy az adózásban kevésbé jártas adóalanyok száma csökkenjen, illetve az adózással összefüggő kötelezettségek egy részét levegye az adóalanyok válláról, s azt olyan személyre bízza, aki kellő jártassággal, tapasztalattal bír ezen a területen.

Ennek következtében a bérfőzést végző szeszfőzde adóraktár engedélyes megállapítja az adóalany részére előállított párlat mennyiségét és a mennyiségtől, valamint az adóalanyának nyilatkozatától függően alkalmazott adó mértékkel számított bérfőzési szeszadó összegét, s azt közli a bérfőzetővel. A bérfőzető a részére előállított, kiadott párlat adóját a szeszfőzde részére fizeti meg, s a szeszfőzde fizeti azt tovább az adóhatóság felé. Nyilvánvalóan, ha a szeszfőzde mulaszt és a szeszadót nem szedi be, úgy arra a mennyiségre nézve adóalannyá válik, tehát a be nem szedett szeszadót a szeszfőzde köteles megfizetni. Valamint adóalannyá válik akkor is, ha az elszámoláskor megállapított pálinka mennyisége meghaladja a nyilvántartás szerint gyártott mennyiséget. Mivel a biztosított kedvezményes adómérték kizárólag a bérfőzető természetes személyt illeti meg, így a szeszfőzde adókötelezettsége esetén annak alkalmazása szóba sem jöhet.

6.2.2.1. Esettanulmány

*Az alábbiakban egy esetpéldán keresztül szeretném bemutatni a **bérfőzést végző szeszfőzdeben** párlat előállítás menetét és elszámolásának menetét, melyet személyesen volt lehetőségem végigkísérni az igazgatóság által.*

Párlat előállítás folyamata

MÉZY Kft. bérfőzést végző szeszfőzde, aki a bérfőzető alapanyagából párlatot állít elő. Méz Aladár bérfőzető a saját gyümölcsösében termelt barackból a termelőhelyen előállítja a párlat alapanyagául szolgáló cefrét, melyet a bérfőzést végző szeszfőzdébe elszállít személyes fogyasztásra szolgáló párlat előállítása céljából.

A bérfőzést végző szeszfőzde felelős vezetője átveszi a bérfőzető cefrét, melynek átvételéről kiállítja a gyümölcscefre átvételi bizonyítványt (2. számú melléklet). Amelyen az alábbi adatokat kell feltüntetni:

- *bérfőzető nyilatkozatát, melyben nyilatkozik, hogy 18. életévét betöltötte, az általa átadott gyümölcscefre nem tartalmaz cukrot vagy mézből származó alkoholt és saját gyümölcsöskerttel rendelkezik.*
- *az átvett cefre fajtája és mennyisége.*

A cefre átadásakor a bérfőzető nyilatkozik az alapanyag fajtájáról és megállapodnak, hogy milyen alkoholtartalmú párlatot kíván előállítani.

A bérfőzést végző szeszfőzde a zárt rendszerű vízfürdős, gázfűtésű, egykörös, melléépített finomító oszloppal rendelkező lepárló berendezésével megkezdi az átvett cefréből a párlat előállítását.

*A mintavételt követően a gazdálkodó a párlat előállítását követően a középpárlatot átengedi a **Weszyczki-féle szesz mérőgépen** a vámhatóság fele történő elszámolás és a jogszabályi kötelezettség betartása céljából, mivel a szesz mérőgép által mért liter, valamint próbaszesz mennyiség, valamint a szeszfoka a vámhatósági által végzett szeszfőzdei elszámolás alapja a bérfőzési naplók szerint előállított párlat mennyiségével együtt.*

A szesz mérőgépen átfolyt párlat mennyiségének megállapítását követően a bérfőzető párlatát megfokolja hitelesített szeszfokolójával a következő képen. A párlatból a fokoláshoz szükséges mennyiséget a fokoló hengerébe tölt, amelybe belehelyezi a szeszfokolót. A szeszfokoló mutatja a párlat hőmérsékletét valamint a szeszfokát. A pontos méréshez kis idő elteltével lehet csak a hőfokot és szeszfokot leolvasni. A

leolvasott szeszfok értéket a leolvasott hőmérséklet figyelembe vételével a szeszátszámítási táblázat segítségével **(3. számú melléklet)** 20 °C-on mért mennyiségre kell átszámítani, így megkapja a párlat valódi szeszfokát.

Mivel a párlat valódi szeszfoka 78,6 tf% (leolvasott szeszfok 77,5 tf% és a hőmérséklet 16,5 °C) volt és a bérfőzető által kívánt alkoholtartalom előállításához szükséges az alkoholkoncentráció hígítása. Ezt a gazdálkodó desztillált víz hozzáadásával érte el. Ezen hígítás következtében a bérfőzető részére kiadásra kerülő párlat a kívánt szeszfokra (a fogyasztási szokások alapján jellemzően 45-55 tf%-ra) kerül beállításra. Az újbóli fokolást követően a párlat a bérfőzető részére kiadható.

A bérfőzető részére a párlat kiadásával egyidejűleg a gazdálkodó kiállítja a származási igazolványt **(4. számú melléklet)**, amely a párlat eredetét hivatott igazolni. Az esetleges jövedéki adót is ezen az okmányon kell beszédni, de mivel a bérfőzető tárgyében még nem főzetett párlatot, így az 50 gyümölcsszesz liter mennyiségig (50 tf%-on számolva vagy max. 43 hlf., 86 liter 50tf% alkoholtartalmú párlat) 0 forint/hektoliterfok a jövedéki adó mértéke.

A szolgáltatás elvégzéséről a gazdálkodó kiállítja a bérfőzető nevére a szolgáltatás elvégzéséről készpénzfizetési számlát, mely a főzetési díjat tartalmazza.

Bérfőzést végző szeszfőzde elszámolása

A szeszfőzde engedélyesének a bérfőzött párlat mennyiségével a vámszerv felé évente egyszer, előzetesen egyeztetett időpontban kell elszámolnia. Az éves elszámolási időszak nem kötődik a naptári évfordulóhoz.

Az elszámolás ideje alatt a bérfőzést végző szeszfőzde engedélyese termék előállítást (lepárlást, finomítást) nem végezhet.

A szeszfőzde engedélyesének a készleten lévő párlat mennyiségéről az elszámolás megkezdésekor készletbevallást kell adnia. A készletbevalláson szereplő párlat mennyiségét a tényleges állapottal egyeztetni kell.

A szeszfőzdében előállított párlat mennyiségét a szeszmérő gép által mért litermennyiség és az összegyűjtött próbaszesz valódi szeszfoka századrésze szorzataként hektoliterfokban kell megállapítani a kerekítés szabályainak figyelembevételével 1 tizedes pontossággal. A próbaszesz alkoholtartalmát hitelesített mérőeszközzel

(szeszfokolóval, vagy alkoholsűrűség-mérővel) kell megállapítani. Tényleges litermennyiségét hitelesített mérőedénnyel kell megmérni, és össze kell hasonlítani a számított mennyiségével. Ha a különbség a számított mennyiség 30 százalékánál több, a szeszmérő gépet a vámszerv a használatától eltiltja.

Ezt követően megállapítják a bérfőzési naplók és a szeszmérőgép szerint előállított párlat mennyiségét és összehasonlítják azokat. Az összehasonlítás előtt a szeszmérőgép szerint előállított párlat mennyiségéből le kell vonni a próbaszesz és az igazoltan megsemmisült párlat mennyiségét. Abban az esetben, ha levonások után a bérfőzési naplók szerinti mennyiség még mindig kevesebb, mint a szeszmérőgép szerint termelt mennyiség, a különbözetre a jövedéki adót kell megállapítani az elszámoláskor. A megállapított jövedéki adót a jövedéki adótörvényben meghatározott adómértékkel, legkésőbb az elszámolást követő munkanapon banki átutalással kell megfizetni.

A fentiekén túlmenően az elszámoláskor ellenőrzik, hogy a bérfőzést végző szeszfőzde engedélyese a jövedéki adótörvényben meghatározott – az elszámolási időszakban keletkező – adófizetési kötelezettségét annak esedékességéig teljesítette-e. Amennyiben az adófizetési kötelezettséget nem vagy késedelmesen teljesítették az elszámolás során késedelmi pótlékot kell kiszabni a hátralék után a késedelmes napok figyelembevételével.

6.2.3. Magánfőzésre vonatkozó adómértékek

A magánfőzés keretében, a magánfőző által évente legfeljebb 50 liter mennyiségben előállított, a magánfőző háztartásának személyes fogyasztására szánt párlat adómentes.

A magánfőzés keretében előállított párlat esetében **333 385 Ft** adómértéket kell alkalmazni:

- magánfőző által évente 50 litert meghaladó mennyiségben előállított párlatra;
- nem a magánfőző háztartásának személyes fogyasztására szánt párlatra (amennyiben a magánfőző a kistermelői élelmiszer-termelés, - előállítás és értékesítés feltételeiről szóló miniszteri rendelet szerinti kistermelőnek minősül és megfizette a fentiekben ismertetett jövedéki adót – palackozott kiszerezésben, zárjeggyel ellátva a saját gazdasága helyén folytatott vendéglátás vagy falusi

szálláshely-szolgáltatás keretében, vagy a saját gazdasága helyétől légvonalban számítva Magyarország területén legfeljebb 40 km távolságon belüli vásáron vagy piacon nem üzletben folytatott kereskedelmi tevékenység keretében, a jövedéki adótörvény szerinti bejelentés megtételével értékesítheti).

A fentiekben nem említett alkoholtermékek (**egyéb alkoholtermékek**) esetében az általános, **476 270 Ft** adómértéket kell alkalmazni.

A előbbiekben ismertetett alacsonyabb adómérték a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, címkézéséről, és földrajzi jelzéseinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletében felsorolt termékek, valamint az olyan szeszes italok esetében, amelyek alkoholtartalma kizárólag a 110/2008/EK rendelet II. mellékletének 6. és 9. pontja szerinti termékből származik, és ízesítésükre mézet, vagy az élelmiszerekben és azok felületén használható aromákról és egyes aroma tulajdonságokkal rendelkező élelmiszer-összetevőkről, valamint az 1601/91/EGK tanácsi rendelet, a 2232/96/EK és a 110/2008/EK rendelet, valamint a 2000/13/EK irányelv módosításáról szóló 2008. december 16-i 1334/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (2) bekezdésének *c)* és *d)* pontjaiban meghatározott aroma anyagot használnak, továbbá a nem szeszes italnak minősülő alkoholtermék esetében alkalmazandó – a bérfőzés tekintetében meghatározott kivétellel – az egyéb szeszes italok esetében a magasabb adómértéket kell figyelembe venni.¹⁴

Az előbbiek szerint tehát megállapítható hogy a termékek 4 csoport szerint oszthatók fel.

Az *első csoportba* tartoznak azon alkoholtermékek, melyek alkoholos erjesztéssel és lepárlással készülnek, kizárólag az érintett szeszes ital meghatározásában előírt nyersanyagból; és nem tartalmazhatnak hozzáadott aromaanyagokat és alkoholt (például rum, whisky, gabonapárlat, gyümölcspárlat).

¹⁴ Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

A *második csoportba* tartozónak kell tekinteni azon alkoholtermékeket, melyek meghatározott aromaanyagot, illetve aromakészítményt is tartalmazhatnak (például london gin, tojás likőr).

A *harmadik csoportba* tartoznak az egyéb szeszes italok (például Rum-Vershnitt, slivovice), amelyek egy vagy több aromát és hozzáadott alkoholt tartalmaznak.

A *negyedik csoportban* meghatározott szeszesitalnak tekintendő az EU területére harmadik országból beérkező alkoholtermék (például Bourbon whisky, tequila).

Mind a négy csoportosítás esetén **az alacsonyabb adómértéket kell** alkalmazni.

6.3. A magánfőzésre vonatkozó szabályok ¹⁵

A fentiekben már említettem, hogy a jövedéki szabályozás lehetőséget biztosít bizonyos esetekben a jövedéki termék előállítására adóraktáron kívül is, ezek közé tartozik a magánfőzés jogintézménye. 2010. szeptember 27-én életbe lépett törvénymódosítás eredményeként magánszemélyek is birtokolhatnak szeszfőző berendezést, illetve saját részre főzhetnek azzal különböző (szőlőbor-, szőlőseprő-, szőlőtörköly- és gyümölcs-) párlatokat.

A magánfőzés keretében előállított párlat a magánfőző és háztartása személyes fogyasztásra szolgál. Ez esetben a magánfőzött párlat adómentesen állítható elő. Értékesítését kizárólag a kistermelői élelmiszer-termelés, - előállítás és - értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet szerint kistermelőnek minősülő magánfőző végezheti, saját gazdasága helyén folytatott vendéglátás vagy falusi szálláshely-szolgáltatás keretében. A párlat értékesítése a 3338,85 Ft/Hlf megfizetése mellett, legfeljebb 2 literes palackban, párlat zárjeggyel ellátva történhet.

A magánfőző párlat értékesítés esetén (mennyiségtől függetlenül) vagy, ha a saját fogyasztásra előállított párlat mennyisége a tárgyévben meghaladja az 50 litert, az adókötelezettség keletkezése előtt 5 nappal köteles illetékes vámszervhez bejelentést tenni a vámszervhez. Egyúttal nyilatkoznia kell arról, hogy a tárgyévben sem ő, sem a

¹⁵ Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

vele egy háztartásban élő más személy nem állítatott elő bérfőzésben párlatot. A bejelentésben a párlat mennyiségét az alapanyag tömegében kifejezett mennyiségéből a jövedéki adótörvény 3. számú mellékletében meghatározott kihozatali arányszám alkalmazásával kell megállapítani, továbbá az értékesítésre szánt párlathoz igényelt párlat zárjegyek rendelkezésre bocsátásához szükséges, a külön jogszabályban meghatározott adatokat. A bejelentés adóbevallásnak minősül.

A bejelentésben a fizetendő jövedéki adó összegét is meg kell állapítani, valamint zárjegy megrendelést is be lehet nyújtani. A vám szerv a bejelentés alapján legkésőbb a bejelentés napját követő 8. napon a bevallott mennyiségre származási igazolványt állít ki és bocsát a magánfőző rendelkezésére, feltételezve, hogy az adó összege megfizetésre került.

E bejelentés egyben zárjegy megrendelésének is minősül. Az igényelt zárjegyet a vám szerv a magánfőző részére a zárjegy előállítási költségének megfizetése ellenében bocsátja rendelkezésre, feltéve, hogy az adót megfizették. A magánfőző az adózott és az adómentes párlatot egymástól elkülönítetten, az értékesítésre kerülő párlatot zárjeggyel ellátva köteles tárolni. A hatósági felügyeletet ellátó vám szerv a bejelentések alapján magánfőzőnként és háztartásonként összesíti, és a tárgyév első napjától göngyölíti a magánfőzők által bejelentett párlat mennyiségét.

6.4. Alkoholtermék-adóraktár

A magyar jövedéki szabályozás az alkoholtermék adóraktárak tekintetében szintén a Közösségi szabályozás alapulvételével került kialakításra.

Alkoholtermék adóraktár engedélytípusok:

- szeszüzem,
- szeszfőzde,
- italgyár,
- szeszpalackozó,
- üzemi szeszraktár,
- etanolüzem,
- alkoholtároló adóraktár,
- kijelölt alkoholraktár,

- alkoholregeneráló és denaturáló üzem,
- egyéb alkoholtermék-adóraktár,
- tranzit adóraktár,
- utasellátó-adóraktár.

Az adóraktári tevékenység folytatására az a természetes vagy jogi személy jogosul, aki az illetékes hatóságaitól engedélyt kapott, hogy üzleti tevékenysége során adófelfüggesztés alatt adóraktárban jövedéki terméket állítson elő, dolgozzon fel, tároljon, vegyen át vagy adjon fel.

Az engedélyezésre azon feltételek vonatkoznak, amelyeket a hatóságok az esetleges adócsalás és visszaélések megelőzése céljából jogosultak meghatározni.

Az alkoholtermék adóraktárok az Irányelv szerint folytathatnak termelő, vagy a disztribúcióhoz kapcsolható tároló tevékenységet. A jövedéki adótörvény bizonyos termelési, kereskedelmi folyamatok szerint, e gazdasági folyamatok jellegzetességeit, kockázatát szem előtt tartva elhatárolta az alkoholtermék adóraktárok.

Jellemzően **termelési tevékenységet** folytató alkoholtermék adóraktár:¹⁶

- szeszüzem, amely az alkoholterméket – a gyümölcs kivételével – cukor- vagy keményítőtartalmú mezőgazdasági eredetű termékből erjesztéssel és/vagy lepárlással előállító, és/vagy a borból és a borászati melléktermékekből lepárlással borpárlat, boralkohol, nyersszesz vagy semleges alkohol előállítását végző üzem;
- szeszfőzde, amely a gyümölcs-pálinkát vagy borpárlatot gyümölcsökből és bogyókból, gyümölcstörkölyből, gyümölcsmustból, szőlőből, szőlőmustból, szőlőborból és borászati melléktermékekből, illetve a párlatot sörből, gabonából erjesztéssel és lepárlással előállító, és/vagy a borból és a borászati melléktermékekből lepárlással boralkohol, nyersszesz vagy semleges alkohol előállítását végző üzem;
- italgyár az alapanyagok összekeverésével alkoholtermék előállítását végző üzem;
- szeszpalackozó a 2208 vámtarifaszám alá tartozó alkoholtermék önálló palackozását végző palackozó üzem;

¹⁶ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 72.§

- etanolüzem, amely a kizárólag a 2207 vámtarifaszám alá tartozó, legalább 96 térfogatszázalék alkoholtartalmú, nagy tisztaságú, analitikai minőségű alkoholtermék tisztítással, válogatással való előállítását, és legfeljebb 1 liter űrtartalmú egységben való kiszerezését végző üzem;
- alkoholregeneráló és -denaturáló üzem a vegyipari és gyógyszeripari felhasználás során szennyezetté vált alkoholtermék önálló tevékenység keretében történő tisztítását (regenerálását) és/vagy az alkoholtermék teljes denaturálását és kiszerezését végző üzem, ahol a regenerált és vásárolt alkoholtermékből megfigyelt termék, illetve hígítóként, oldószerként értékesített alkoholtermék is előállítható;
- egyéb alkoholtermék-adóraktár, amely a 2207 vámtarifaszám alá tartozó, kizárólag nyomdaipari célokat szolgáló hígítót, oldószert előállító, kiszerező üzem.

Jellemzően az alkoholtermék **értékesítéséhez kapcsolódó** tevékenységet végző:¹⁷

- üzemi szeszraktár a szeszüzem, a szeszfőzde, illetve az italgyár engedélyesének a gyártóüzeme területén vagy a gyártóüzeme területén kívül található, alkoholtermék tárolására, raktározására alkalmas, saját tulajdonú vagy bérelt, illetve egyéb használati jogon működtetett raktár;
- alkoholtároló adóraktár a 2208 vámtarifaszám alá tartozó, a 2 liter űrtartalmat el nem érő vagy a vámhatóság által engedélyezett, 2 liter vagy annál nagyobb űrtartalmú kiszerezésű alkoholtermék önálló tárolását, raktározását végző raktár;
- kijelölt alkoholraktár, amely a bor krízis lepárlásából, illetve a bor és a borászati melléktermék kötelező lepárlásából származó alkoholtermék tárolására jogosultságot szerző raktár;
- alkoholtermék tranzit-adóraktár a nemzetközi közforgalmú repülőtéren a repülésre nyilvántartásba vett induló utasok tartózkodására szolgáló helyen kialakított, kizárólag nem helyben fogyasztásra – a 2207 vámtarifaszám alá tartozó termék kivételével – alkoholtermék értékesítését végző üzlet és az üzlet áruellátását biztosító raktár együttes;

¹⁷ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 72.§

- alkoholtermék utasellátó adóraktár a nemzetközi közforgalmú repülőtéren a harmadik országba közvetlenül repülő repülőgépek fedélzetén az utasoknak felszolgált termékek tárolását biztosító raktár, amely új adóraktár-típust a jövedéki adótörvény 2013. január 1-jei hatállyal módosuló szövege vezette be;
- alkoholtermék vámadóraktár a vámraktárban és vámszabadterület raktározási célra elkülönített területén kialakított raktár, ha ott belföldi adóraktárból betárolt – a 2207 vámtarifaszám alá tartozó termék kivételével – alkoholterméket kizárólag harmadik országba történő kiléptetés céljából raktároznak.

6.5. Jövedéki biztosíték

A jövedéki biztosíték számításának általános szabálya a jövedéki termékre meghatározott adómérték és az éves szinten betárolt, előállítani szándékozó mennyiség szorzataként megállapított összeg egyhavi átlaga.

A nemzeti jövedéki szabályozás az alkoholtermék tekintetében differenciálja az adóraktárakat, mivel e termék tekintetében kedvezményes adómértéket határoz meg. A megkülönböztetés oka, hogy az engedély megszerzése tekintetében eltérő feltételeket támaszt bizonyos termelési, kereskedelmi folyamatok szerint, e gazdasági folyamatok jellegzetességeit, kockázatát szem előtt tartva.

A **termelő üzemek** jövedéki biztosítéka tekintetében csak némileg tett különbséget a jogalkotó, az italgyár, szeszpalackozó, szeszüzem, illetve az alkoholregeneráló és -denaturáló üzem esetén egyaránt legalább 40 millió forintban, de legfeljebb 200 millió forintban állapította meg.

Viszont a jövedéki biztosítékot a kizárólag bérfőzést végző szeszfőzdére – igazodva a befizetési kötelezettség 2013. január 1-jei hatállyal érvénybe lépő csökkentéséhez – 200 ezer forint, az etanolüzemre legalább 1 millió forint, a szeszfőzdére és az egyéb alkoholtermék-adóraktárra legalább 10 millió forint értékben kell nyújtani. Továbbá amennyiben a szeszüzem éves etilalkohol-gyártó kapacitása évi 50 ezer hektolitert el nem érő gyártókapacitással nem élelmiszer-ipari 80-92tf% alkohol előállítása esetén legfeljebb 25 millió forint.

Az alkoholtermék **értékesítéséhez kapcsolódó** tevékenységet folytató adóraktárak jövedéki biztosíték összegének minimumát 40 millió forintban határozták meg. 2012.

január 1-jei hatállyal módosult az alkoholtároló adóraktárak jövedéki biztosítékára vonatkozó rendelkezés is, amely változás a bejegyzett kereskedők esetében, valamint más alkoholos italok esetében is alkalmazott módosításhoz hasonlóan – szintén az elmúlt években tapasztalt visszaélésekre tekintettel – a szabályozás úgy változtatta meg, hogy a még meg nem fizetett adókötelezettség összege legfeljebb 50%-kal, illetve 50 millió Ft-tal haladhatja meg a jövedéki biztosíték összegét.¹⁸ Az előzőek tekintetében a jövedéki szabályozás 2014. január 1-jén módosult a 4.1.1. bekezdésben részletezettek szerint.

6.6. Zárjegy alkalmazása

Zárjegykötelesnek tekinthetjük az alkoholdermékek fogyasztó számára, élvezeti cikként történő értékesítését (szabadforgalomba bocsátását).

Az 2008/118/EK számú Irányelve lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a jövedéki termékeket adózási célból adóügyi jelzéssel vagy adózási célú nemzeti azonosító jellel lássák el, amikor szabad forgalomba bocsátásukra a területükön kerül sor. E jelzések és jelek használata nem akadályozhatja a Közösségen belüli kereskedelmet.

A magyarországi szabályozás értelmében, alapelveként zárjegyet kell alkalmazni a 5,5 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú, 0,33 literesnél nagyobb kiserelésű alkoholdermék

- szabadforgalomba bocsátása,
- importálása,
- más tagállamból való behozatala esetén,
- a párlat bérőzető és magánőző által történő értékesítése.

Ugyanakkor a jövedéki adótörvényben meghatározott termékek esetében nem kell teljesíteni a zárjegyezettséget így például a jövedéki törvény 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alkoholdermék, bérőzött párlat bérőzető részére történő kiadása a teljesen denaturált etilalkohol, a harmadik országból behozott áruminta.

Az alkoholdermékeken alkalmazható zárjegyek fajtája és választéka tág skálán mozog, a széleskörű alkalmazhatóság és egyes részfunkciók biztosítása érdekében.

¹⁸ Magyar Közlöny 140. száma (2011. november 29-én), az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény

Ez alapján a **zárjegyek** lehetnek:

- *szeszesital-zárjegyek*, amelyeket alapesetben a zárjegyköteles alkoholtermékeken kell alkalmazni,
- *pálinka zárjegyek*, amelyek a hungaricumnak számító pálinkákon lehet alkalmazni, a pálinkáról, a törkölypálinkáról és a Pálinka Nemzeti Tanácsról szóló törvény felhatalmazása alapján,
- *párlat zárjegyek*, amelyeket a szabad párlatfőzés lehetőségének megteremtésével lehet és kell alkalmazni a bérfőzött, vagy magánfőzés keretében előállított és értékesítésre szánt párlatokon.

Az szeszesital-zárjegy fekvő téglalap alakú, színe kékeszöld összhatású, kék és zöld biztonsági (guilloche) nyomattal, benne ugyanezen színek használatával Merkúr embléma. A zárjegyen a „Szeszes ital” felirat sötétkék, a sorszám, valamint a vonalkód fekete színű. A zárjegy szabad szemmel nem látható, UV-fényre reagáló Merkúr embléma és hullámvonalakat tartalmazó biztonsági alnyomat is található. A zárjegy alkalmazására vonatkozó részletszabályok – összhangban a jövedéki adótörvény változásaival – is módosultak a zárjegy alkalmazásának, a zárjeggyel való elszámolásnak a részletes szabályairól szóló 43/2009. (XII. 29.) PM rendeletben. A módosításra a Magyar Közlöny 183. számában, 2012. december 29-én kihirdetett, az egyes közvetett adózási tárgyú PM rendeletek módosításáról szóló 52/2012. (XII. 29.) NGM rendelet szerint, 2013. január 1-jei hatállyal került sor.

2013. január 1-jétől megszűnt az „adózott termék” szöveg feltüntetésére, illetve a hologram csík alkalmazására vonatkozó kötelezettség. Erre azért került sor, mert a zárjegy az alkoholtermék adóraktárban történő előállítását igazolja, adózott voltát nem.

A zárjegyet a magyar állam állíttatja elő, és a vámhatóság bocsátja - elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül benyújtott megrendelés alapján és elszámolási kötelezettség mellett került átadásra a zárjegyfelhasználónak. A zárjegyhez a zárjegy előállítási költségének a megfizetése ellenében lehet hozzájutni, valamint jövedékibiztosítéknyújtási kötelezettségét teljesítette.

Az alkoholtermék zárjegye darabonként 1000 forint értékben van meghatározva.

A zárjegyfelhasználással egyidejűleg bejelentési és elszámolási kötelezettsége is van az adóraktári engedélyesnek:

- a bejegyzett kereskedő háromhavonta,
- az importáló, az eseti bejegyzett kereskedő és a közösségi kereskedelmi tevékenységet végző jövedéki engedélyes kereskedő az átvétel napját követő 60 napon belül köteles a vámhatóság felé elszámolni.

Az alkoholtermék tranzitadóraktárba és utasellátó adóraktárba kizárólag zárjegy nélkül tárolható be, és a tranzitadóraktárból, valamint utasellátó adóraktárból kizárólag zárjegy nélkül értékesíthető.

A törvény szerint zárjegyfelhasználó alanyok az általuk felhasznált zárjegyekre vonatkozó adatokat napi rendszerességgel kötelesek a vámszervek rendelkezésére bocsátani.

A zárjegyfelhasználó a jövedéki adótörvényben előírt napi adatszolgáltatási kötelezettségének meghatározott adattartalommal, elektronikusan, telephelyenként köteles eleget tenni. A napi adatszolgáltatás azonban nem terjed ki a zárjegyfelhasználó által a zárjegy előállítója telephelyén átvett zárjegyekre. A jelenleg hatályban lévő jövedéki adótörvény, amely a tömény szeszes italok nagy- és kiskereskedelme esetében is pótolhatóvá teszi a levált, sérült zárjegyet, ezáltal megteremti a levált vagy sérült zárjegyes alkoholtermékek továbbforgalmazásának lehetőségét, valamint javítja a tömény szeszes italok forgalmazását végző gazdálkodók helyzetét.

Az exportáló és a közösségi kereskedelmi tevékenységet folytató jövedéki engedélyes kereskedő zárjeggyel ellátott alkoholterméket nem exportálhat, illetve nem szállíthat ki más tagállamba, kivéve, ha a zárjegyet felülragasztással érvényteleníti.

6.7. Veszteségnormák alkalmazása¹⁹

A gazdaságban bármilyen területet is veszünk alapul a gyártások során akarva akaratlanul is veszteségek keletkeznek az adott termék gyártása során. Ez nincs másképp az alkoholtermékek előállítása folyamán sem. Azonban veszteséget kizárólag

¹⁹ 43/1997. (XII.30.) PM rendelet a jövedéki termékek veszteségnormáiról 3.§

csak a jövedéki termék készletében ténylegesen keletkezett hiány mértékéig lehet elszámolni.

A jövedéki törvény lehetőséget biztosít meghatározott veszteségnorma %-os mennyiség elszámolására, melyek a következők:

- finomításnál és víztelenítésnél az elszámolási időszakban ezen eljárások alá vont alkoholdermék mennyiségének 1%-a,
- nem palackozott alkoholdermék raktározásánál az elszámolási időszak nyitókészlete és az elszámolási időszakban bevételezett alkoholdermék mennyisége együttes összegének,
- faedényben történő tárolása esetén elszámolási időszakonként 3,0%-a,
- az egyéb anyagból készült edényben, tartályban való tárolása esetén 1,2%-a,
- sóborszesz, és az egyéb alkoholdermék tárolása esetén elszámolási időszakonként 6%-a,
- a palackba töltött alkoholdermék mennyiségének 1%-a,
- adófelfüggesztéssel történő kiszállításnál a nem palackozott alkoholdermék mennyiségének 0,4%-a,
- lefejtett alkoholdermék mennyiségének 0,4%-a.

A fentiekén túl lehetőség van arra, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes vámszerve kérelemre, illetve hivatalból előírja a jövedéki termékek veszteségnormáiról szóló rendeletben meghatározottaktól eltérő mértékek alkalmazását, amennyiben azt a műszaki-technológiai feltételek indokolják, a helyszíni mérések adatai, valamint szakértői vélemény alátámasztják.

6.8. Adómentes felhasználás²⁰

Az alkohol tartalmú italok tekintetében mentességekre is ad lehetőséget a magyar jövedéki szabályozás.

Az alkoholdermék adómentesen felhasználható:

- gyógyszeripari,
- élelmiszeripari,

²⁰ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 68. §

- vegyipari- és kozmetikai ipari céllal.

A gyógyszeripari célú adómentes felhasználás termékkörhöz (valamennyi alkoholtartalmú jövedéki termékhez) rendelt, de valamennyi tagállam számára kötelező érvénnyel bíró mentesítési cél, amely biztosítja az adómentességet az alkoholterméknek (ideértve az alkoholtartalmú termékeket is) a forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszerek, valamint a nyilvántartásba vett, de gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények (ide értve a szájon át fogyasztható alkoholtartalmú termékek esetében 40 ml-t meg nem haladó összes napi fogyasztási dózisnak megfelelő összetételben előállított készítményeket is), továbbá a gyógyszeranyagok, gyógyszeripari intermedierek engedéllyel végzett ipari előállítása (utóbbiakba beleértve e termékek gyártóberendezéseinek a technológiai előírásokban rögzített tisztítási eljárásához való felhasználást is) tekintetében.²¹

Az élelmiszeripari célú adómentes felhasználás szintén termékkörhöz rendelt, és valamennyi tagállam számára kötelező érvénnyel bíró mentesítési cél az élelmiszeripari felhasználás, amely nem lehet az élvezeti célokat szolgáló alkoholtermékek (szeszesitalok, párlatok) előállítása.

Az élelmiszeripari céllal az alkoholtermék adómentesen felhasználható

- ecet,
- élelmiszerek,
- 1,2 térfogatszázaléknál nem magasabb alkoholtartalmú italok aromáinak,
- egyéb, a 1302 19 30, a 2106 90 20 és a 3302 vámtarifaszám alá tartozó más aromák,
- a legfeljebb 8,5 liter tisztaszesz/100 kg alkoholtartalmú csokoládék alapanyagát képező alkoholos gyümölcs,
- a legfeljebb 5 liter tisztaszesz/100 kg alkoholtartalmú más élelmiszerek
- előállításához.

²¹ Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

7. Sör

A sör és a sörgyártás folyamata több ezer éves múltra tekint vissza. Hazánk területén elő őslakók is ismerték a sörfőzést, kutatások szerint ők a germán törzsektől tettek szert

erre a tudományra. A sörfőzés hagyománya nagyban kapcsolódik a kolostorokhoz. A parasztok az egyházi adót gyakran sörben fizették meg, illetve a szerzetesek saját maguk is főzték a sört.

Magyarországon viszonylag jelentős mennyiségben fogyasztanak sört, bár a felmérések 1990 óta jelentős csökkenést mutatnak ekkor az egy főre jutó éves sörfogyasztás meghaladta a 100 litert, napjainkban pedig 66,4 liter. A csökkenő tendencia ellenére a KSH szerint a szeszesitalok közül első helyen még mindig a sör (36,2%) áll, megelőzve a bort (29,5%) és a szeszesitalokat (34,3%).²²

7.1. Termék meghatározás

Jövedéki adójogi értelemben sörnek tekintendő a 2203 vámtarifaszám alá tartozó, **malátából készült sör**, valamint a 2206 szám alá sorolandó erjesztett italok keverékei és erjesztett italok és alkoholmentes italok máshol nem említett keverékei, amennyiben tényleges alkoholtartalma meghaladja a 0,5 térfogatszázalékot.²³

I. A sör, mint erjesztett alkoholos ital Vtsz: 22.03

- állandó alapanyaga: malátázott árpa, komló, víz.
- megengedett adalékok: egyéb (malátázott v. nem malátázott) gabona /búza, kukorica, rizs/

²² http://hvg.hu/gazdasag/20131126_A_nok_mentik_meg_a_hazai_soripart (Letöltés: 2013. december 20.)

²³ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 75.§

II. Alkoholmentes sör Vtsz: 22.02.

- alkoholtartalma < 0,5 v/v%
- előállítása történhet főzött sörleából v. kész sörből

III. Ízesített sör Vtsz: 22.06.

- a 2203. vtsz. alá tartozó kész sör ízesítése különböző (pl. citrom, bodza) ízű alkoholmentes itallal.

Adójogi értelemben sör a az I. és III. pont alá tartozó termék.

A komló hozzáadása keserű és aromás ízt ad ezzel együtt javítja az eltarthatóság minőségét. Érdekességként megemlítendő, hogy az erjesztés alatt néha cseresznyét vagy más ízesítőanyagokat is adnak hozzá.

Hozzáadott anyagként tartalmazhat még cukrot (különösen szőlőcukrot), színezőanyagokat, szén-dioxidot és más anyagokat is.

A sör lehet világos vagy sötét, édes vagy keserű, gyenge vagy erős. Forgalomba hozatala légmentesen lezárt fémdobozban, palackban vagy hordóban történik.

Nem tartozik a 2203 vámtarifaszám alá:²⁴

- az olyan ital, amelyet annak ellenére, hogy esetenként sörnek nevezik, nem tartalmaz alkoholt
- az alkoholmentes sörnek nevezett ital, amely malátából készített sörből áll, de alkoholtartalma 0,5 térfogatszázalék vagy annál kevesebb
- a 3003 vagy 3004 vtsz. alá tartozó gyógyszer.

Annak ellenére, hogy nem tartoznak a KN szerint e termékkörbe, de adójogilag nézve jövedéki termékek közé sorolandóak.

²⁴ Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

7.2. A sör adója

A sör jövedéki adómértéke és adó alapja az elmúlt 5 év alatt jelentős változáson ment keresztül. Ennek egyik oka az egészségügy többletforráshoz való juttatása a magasabb színvonalú egészségügyi ellátás érdekében. Ugyanis a sör fogyasztása, mint alkoholos ital egyben egészségkockázatot is hordoz magában, így az adómértékének növelése által a termék iránti kereslet csökken.

A jövedéki adótörvény a sör adóalapját a 2010. december 31-ig terjedő időszakban kizárólag a hektoliterenkénti Plató-fokban határozta meg. 2011. január 1-jétől a szabadforgalomba bocsátott sör mennyisége után fizetendő jövedéki adót úgy kellett meghatározni, hogy a kész sörnek meg kell állapítani az alkohol- és a szárazanyag tartalmát. Ezt a két értéket be kell helyettesíteni a sörszabványban meghatározott Balling-képletbe.

Sör jövedéki adómértékek alakulása (2008-2013.)		
Év	Hektoliterenkénti Plató fokoként (Ft/Hlb)	Hektoliterenkénti tényleges alkoholfokoként (Ft/Hlf)
2008.	540,00	-
2009.	540,00	-
2010.	633,00	-
2011.	633,00	1400,00
2012.	633,00	1470,00
2013.	-	1620,00

3. számú táblázat: Saját szerkesztés²⁵

A sör jövedéki adómértéke egy lépcsőben, 10%-kal emelkedett 2013.január 1-jétől, így a sör jövedéki adója hektoliterre vetítve alkoholfokoként 1620 forint, illetve a 8 ezer hektoliter éves termelőkapacitást el nem érő sörgyártó üzemben előállított sörre alkoholfokoként 810 forint.

²⁵ Forrás: saját gyűjtés. Az adómértékek az adott évre vonatkozó január 1-jei állapotot tükrözik.

7.3. Mentesség

Az EU-s 92/83/EGK tanácsi Irányelv biztosítja a tagállamok számára, hogy mentesíthetik a jövedéki adó alól a magánszemélyek által előállított és a gyártó, annak családtagjai vagy vendégei által elfogyasztott söröket, feltéve hogy eladásra nem kerül sor.

Hazánk 2012. január 1-jétől biztosít lehetőséget az előzőekre. A jövedéki adótörvény kiegészítése megteremtette annak a lehetőségét, hogy a természetes személyek – a szőlőbor házi előállításához hasonlóan – sört adómentesen állítsanak elő adóraktári engedély nélkül. A házi sörkészítés bejelentés köteles tevékenység, melyet az előállító a helyi illetékes vámszervnél tehet meg.

„(4) Adómentes a természetes személy által előállított és az előállító, annak családtagjai vagy vendégei által elfogyasztott, naptári évenként és háztartásonként 1000 litert meg nem haladó mennyiségű sör, feltéve hogy értékesítésre nem kerül sor.

(5) A (4) bekezdés szerint előállított sörrel előállításonként, az előállítás tervezett megkezdési időpontjának megjelölésével, az azt megelőző harmadik napig bejelentést kell tenni a vámhatósághoz, megadva:

- a) az előállító nevét,*
- b) az előállító lakcímét,*
- c) az előállítás címét, ha az a lakcímtől eltér, és*
- d) az előállítani kívánt sör mennyiségét.”²⁶*

A törvény nem határozza meg a formai követelményeket, így bármilyen formában (e-mail, fax, levél) eljuttatható a bejelentés a területileg illetékes hatóságnak.

Az előzőeknek megfelelően, az adómentesen előállított sör értékesítésére nincs lehetőség, azt kizárólag az előállító és/vagy annak családtagjai, vendégei fogyaszthatják el.

7.4. Söradóraktár

A középkor végig sörfőző (serfőző) céhek működtek, melyek az ipari forradalom során átadták a helyüket sörfőzdeknek, amik idővel sörgyárakká nőttek.

²⁶ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 76.§ (4)-(5)

Ma Magyarországon a következő söradóraktár engedélyek adhatók:

- a sörfőzdére,
- sörgyárra,
- sörpalackozóra,
- üzemi sörraktárra,
- sörtároló adóraktár.

Sörfőzdeként minősül a definíció alapján az a sörgyártó üzem, amely megfelel az alábbi kritériumoknak:

- más sörgyártó üzemtől gazdaságilag és jogilag független
- évi 8 ezer hektoliternél kevesebb mennyiségben – nem licencia alapján – állít elő sört.

A sörgyár és a sörfőzde a gyártott sör térfogatmennyiségének mérésére az Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (MKEH) által hitelesített üzemi berendezéseket, eszközöket kell, hogy alkalmazza – kivétel a tudományos és oktatási intézmények által, oktatási és az adómentes célra használt sörfőző egységekre – melyeket vámszerv azonosító jellel látja el.

Az adóraktár engedélyese köteles azonban szükség esetén biztosítékot nyújtani a jövedéki termékek előállításával, feldolgozásával és birtoklásával együtt járó kockázatok fedezésére.

7.5. Jövedéki biztosíték

A sörfőzde kritériumainak megfelelő sörüzem jövedéki biztosíték minimuma 500 ezer forint.

A sör előállítását, tárolását, raktározását végző - sörfőzdeként nem minősülő - egyéb sörüzem (sörgyár, sörpalackozó, üzemi sörraktár) vagy sörtároló adóraktár jövedéki biztosítéka 40 millió és 200 millió forint közötti összeg.

Azonban ennél a termékkörnél is alkalmazandó a sörtároló adóraktárak tekintetében a Jöt. 72.§ (6) és (8a) bekezdésének szabályai, mint az alkoholtároló adóraktárak tekintetében. Az előzőek tekintetében a jövedéki szabályozás 2014. január 1-jén módosult a 4.1.1. bekezdésben részletezettek szerint.

7.6. Nyilvántartások vezetése

A sörfőzde adóraktár engedélyesnek nyilvántartást kell vezetnie, melynek csak a tartalmi követelményei vannak meghatározva. A gazdálkodónak a nyilvántartást úgy kell elkészítenie, hogy az megfeleljen a számviteli törvényben előírt számviteli bizonylati fegyelemnek. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell mindenképp előt a felhasznált alapanyagot, az előállított sör mennyiségét és a szabadforgalomba bocsátott sör mennyiségét, melyeknek a változásait is folyamatosan rögzíteni kell. A vezetett nyilvántartást havonta le kell zárni és ezen felül meg kell állapítani a tárgyhavi készletek változását és a zárókészlet mennyiségét.

Az adóraktáraknak termékmérleg-nyilvántartási vezetési kötelezettségük van, de ez alól a sörfőzde adóraktár engedélyese kivételt képez.

7.7. Veszteségnorma alkalmazása²⁷

A sör előállítása folyamán vannak olyan szakaszok, ahol veszteség keletkezik, melyeket a törvény adta szabályok keretében el lehet számolni.

A fejtésnél, vagyis palackozásnál a gazdálkodó által figyelembe vehető veszteségnorma az elszámolási időszakban előállított (hordós, tank, palackos, dobozos)

- szűrt sör mennyiségének 3%-a,
- szűretlen sör mennyiségének 4%-a.

Külön veszteségnorma arányok vonatkoznak az *adófüggesztéssel történő szállításnál*, mely szerint a tankautóban kiszállított sör mennyiségének 0,2%-a, illetve a palackozott sör mennyiségének 0,25%-a számolható el.

7.8. Adómentes felhasználás

A jövedéki adótörvény általánosságban véve lehetőséget biztosít mind az alkoholtermékek, mind pedig az egyéb alkoholt tartalmazó italok, termékek, így a sörök adómentes célú felhasználására is.

Az sör adómentesen felhasználható:

- gyógyszeripari,
- élelmiszeripari,

²⁷ 43/1997. (XII.30.) PM rendelet a jövedéki termékek veszteségnormáiról 4.§

- vegyipari- és kozmetikai ipari céllal.

Az előbbieken felsorolt adómentes célra felhasználható esetek megegyeznek az alkoholtermékek adómentes felhasználásával, melyet a 6.9. pontban részletesen bemutattam.

8. Bor

Már az egyiptomi feljegyzések is említést tesznek a bor készítéséről és számos írás bizonyítja a bor eredetét és ipari fontosságát.

Hazánknak az első írásos emlék a szőlőről a Pannonhalmi Apátság alapító levele, mely szerint ahol lehetséges minden egyház rendelkezzen szőlővel.

"A bor története az emberiség története" tartja a mondás, s valóban, a "palackba zárt napfény"-t költők százai dicsőítették évszázadokon át, a magyar ember számára pedig különösen fontos volt, hiszen: "életében e világra fordulásától a koporsója rovásáig a bor mindenütt szerepelt. Hadas időkben és békességben, viadal előtt és után, győzelemkor és vereség után, bőjtben és mátkázó hétben, menyegzői lakodalmakon és torokon, borszűréskor és takaráskor, a sokadalmakon és vásárokon, az unszolás és a szerződés előtt és után bort ittak és egymást borral becsülték" ²⁸

8.1. Termék meghatározás

A szakmai előírások a borászati termékek körét két nagy csoportra osztják. Egyfelől a szőlőből és az egyéb gyümölcsökből készült borokra.

A bor jövedéki termékkörbe vonására 2000. augusztus 1-jétől került sor, ez alapján jövedéki adótörvény a fogalom meghatározás terén különbséget tesz szőlőbor és egyéb bor között, melyeket később együttesen a borként említi.

²⁸ Takáts Sándor történész szerint

Ennek értelmében bor alatt kell érteni.²⁹

a) szőlőbor a 2204, 2205 vámtarifaszám alá tartozó termék – a pezsgő kivételével –, amennyiben

- tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék és kizárólag erjedéssel keletkezett;
- tényleges alkoholtartalma 15 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 18 térfogatszázalék, kizárólag erjedéssel keletkezett és adalékanyagot nem tartalmaz;

b) egyéb bor

- a 2204, 2205 vámtarifaszám alá tartozó termék – a pezsgő kivételével –, amennyiben tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 10 térfogatszázalék és nem kizárólag erjedéssel keletkezett;
- a 2206 vámtarifaszám alá tartozó terméket – a sör kivételével –, amennyiben
 - tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 10 térfogatszázalék,
 - tényleges alkoholtartalma 10 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék és kizárólag erjedéssel keletkezett.

²⁹ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 79. § (1)

8.2. A bor adója

Adó alapjaként a bor mennyisége, hektoliterben mérve szolgál.

A jogszabály külön adómértékeket használ a mai napig a szőlőbor és az egyéb bor tekintetében. A következő táblázatban kívánom bemutatni az adómértékek alakulását 9 évre visszamenőleg.

Bor jövedéki adómérték alakulása (2005-2013.)		
Év	Szőlőbor (Ft/liter)	Egyéb bor (Ft/liter)
2004.	8,00	8,00
2005.	8,00	80,00
2006.	0,00	80,00
2007.	0,00	80,00
2008.	0,00	80,00
2009.	0,00	80,00
2010.	0,00	94,00
2011.	0,00	98,70
2012.	0,00	98,70
2013.	0,00	98,70

4. számú táblázat: Saját szerkesztés³⁰

Magyarországon az Európai Unióhoz való csatlakozásakor a szőlőbor és az egyéb bor jövedéki adója egységesen 8,00 Ft/liter volt. Közvetlenül a csatlakozás után 2 hónappal, azaz 2004. június 1-jével az egyéb bor adója 8 Ft/liter helyett 80 Ft/liter, vagyis 10-szeresére emelkedett.

A szőlőbor adómértékének alakulásában 2006. egy meghatározó év volt, mivel ez évtől 0 Ft/liter mértékben határozták meg, ezzel megszüntetve az adófizetési kötelezettséget.

2011. november 1-jei hatállyal, a költségvetési bevételek növelése, illetve a szeszes italok forgalmának egészségügyi szempontból indokolt korlátozása érdekében az egyéb bor jövedéki adójának mérsékelt, 5%-os emelésére került sor.

³⁰ Forrás: saját gyűjtés. Az adómértékek az adott évre vonatkozó január 1-jei állapotot tükrözik.

8.3. Mentesség

A nemzeti szabályozás biztosítja a bor tekintetében az adómentességet is, így a természetes személy által előállított szőlőbor, háztartásonként és gazdasági évenként legfeljebb 1000 liter mennyiségig adómentes, és az előállításához adóraktári engedéllyel sem kell rendelkezni.

A szőlőterülettel nem rendelkező háztartások gazdasági évenként és háztartásonként legfeljebb 500 kg vásárolt szőlőből saját fogyasztásra állíthatnak elő szőlőbort adómentesen.

Gazdasági éveknek kell tekinteni e mentességek figyelembe vételénél a tárgyévet megelőző december 1-jétől a tárgyév november 30-áig terjedő egy éves időszakot.

„(3) c) a természetes személy által előállított és az előállító, annak családtagjai vagy vendégei által elfogyasztott, naptári évenként és háztartásonként 1000 litert meg nem haladó mennyiségű egyéb bor, feltéve hogy értékesítésre nem kerül sor.

(4) A (3) bekezdés c) pont szerint előállított egyéb borról előállításonként, az előállítás tervezett megkezdési időpontjának megjelölésével, az azt megelőző harmadik napig bejelentést kell tenni a vámhatósághoz, megadva:

- a) az előállító nevét,*
- b) az előállító lakcímét,*
- c) az előállítás címét, ha az a lakcímtől eltér, és*
- d) az előállítani kívánt egyéb bor mennyiségét.”³¹*

Ahhoz hogy egy gazdálkodó bort állítson elő rendelkeznie kell egyszerűsített adóraktári vagy boradóraktári engedéllyel. Ezen szabály alól kivétel az a személy, aki adómentes szőlőbort állít elő, továbbá bor mobil palackozóval, egyszerűsített adóraktárban vagy bor-adóraktárban végez palackozást.

A bor adóraktári szempontból is két adóraktár típust különböztetünk meg, a szőlőbort tekintve egyszerűsített adóraktárról, az egyéb bor estében pedig boradóraktárról beszélünk.

³¹ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 80. § (3) c)-(4) bekezdés

8.4. Egyszerűsített adóraktár

Egyszerűsített adóraktári engedélyre csak az jogosult, aki kizárólag a jövedéki törvény által szőlőborként definiált termék előállításával, raktározásával foglalkozik. Egyéb jövedéki termék (pl. olyan szőlőbor alapú ital, amely összetételét vagy készítési eljárását tekintve a törvény szerint egyéb bornak, vagy köztes alkoholterméknek minősül) előállítása, raktározása nem történhet egyszerűsített adóraktári engedéllyel.

Az egyszerűsített adóraktárral (EAR) szemben támasztott követelmények, amelyeket a kérelemhez csatolni kell:³²

- a társasági szerződést (alapító okiratot, alapszabályt), vagy a vállalkozói, illetve az őstermelői igazolványt,
- a hegyközségi kódszámot tartalmazó okiratot, eredetiben,
- a szőlőbor előállításához szükséges anyagok és az előállított, betárolt szőlőbor raktározására, tárolására adóraktárként működtetni kívánt helyiség(ek) használati jogcímének megállapítására alkalmas okiratot,
- ha a borkísérő okmány aláírására jogosult személy nem azonos az engedélyt kérelmező természetes személlyel, a borkísérő okmány aláírására jogosult személy(ek) közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
- az egyszerűsített adóraktárban használt tárolótartályok (hordók) listáját,
- a szőlő nem szőlőborrá történő feldolgozása esetén a vonatkozó jogszabályban előírt hatósági engedélyek listáját, telephelyenkénti összeállításban,
- a pincekönyvet vagy az arra vonatkozó számítógépes nyilvántartás-vezetés leírását, adóraktáranként,
- az egyszerűsített adóraktár helyszínrajzát,
- a szőlőbor előállítása, illetve pincéből közvetlenül végső fogyasztó részére palackos kiszerezésben vagy kimérve, helyben fogyasztásra történő értékesítése esetén a vonatkozó jogszabályban előírt hatósági engedélyek listáját.

Az előbbiekből következően EAR-ban egyéb bor sem állítható elő, raktározható be. Erre a boradóraktárra vonatkozó törvényi követelményeket kell teljesíteni.

³² Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

A borászatok termékpalettájának bővítése céljából az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvénnyel, 2013. január 1-jétől lehetővé teszi saját előállítású szőlőborból legfeljebb évi 10 ezer liter palackos erjesztésű pezsgő előállítását egyszerűsített adóraktárban. Ugyanezen mennyiség tárolására, raktározására is lehetőséget ad a törvény.

A kérelmezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy nem áll fent sem adó- és vámtartozása és egyéb köztartozása. Ennek ellenében az engedély nem adható ki a gazdálkodónak.

Egyszerűsített adóraktárban lehetőség van bor végső fogyasztók részére történő értékesítésére **termelői borkimérés** keretében.

Termelői borkimérés: az egyszerűsített adóraktárban vagy az egyszerűsített adóraktár engedélyes tulajdonában, használatában lévő üzlethelyiségben a saját termelésű szőlőbornak elvitelre vagy borkóstolás céljából helyben fogyasztásra, nem a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 2. § 30. pontja szerinti vendéglátás keretében történő értékesítése.

A *Kertv. 2. § 30. pontja* alapján vendéglátásnak minősül, a kész- vagy helyben készített ételek, italok jellemzően helyben fogyasztás céljából történő forgalmazása, ideértve az azzal összefüggő szórakoztató és egyéb szolgáltató tevékenységet is.³³

8.5. Boradóraktár

Ezen adóraktár engedély az egyéb borok tekintetében alkalmazandó. Minden egyéb bor előállítás, palackozás, tárolás, és raktározás végző gazdálkodó boradóraktár engedélyt köteles szerezni. Az engedély kiadásának nem feltétele a tároló eszközök hitelesítése, ellenkezőleg az egyszerűsített adóraktárral szemben.

Adóraktár engedély adható ki:

- egyéb borászati üzem,
- egyéb bor palackozó,
- üzemi egyéb bor raktár,
- egyébbor-tároló adóraktár esetén.

³³ Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373

8.6. Jövedéki biztosíték

Sajátos a jövedéki biztosíték szabályozása is, mivel a bortároló adóraktár kivételével nincs „belépési küszöb”, vagyis minimum érték meghatározva.

Mindkét adóraktár típusnál előírási feltétel az engedély kiadásához a jövedéki biztosíték megléte. Az összegek a következőképpen alakulnak a két különböző adóraktár tekintetében.

Az egyszerűsített adóraktárban a pezsgő előállítása, tárolása, raktározása, értékesítése esetén, ha a jövedéki törvényben meghatározott alapszámítási módszer (4.1.1. pontban leírt) szerint kiszámított jövedéki biztosíték nem éri el az 500 ezer forintot, akkor a jövedéki biztosíték nyújtásától el kell tekinteni.

A jövedéki biztosítékra, s legfeljebb 10 millió forint értékben, 2 litert meghaladó kiserelésű egyéb bor előállítása, tárolása, raktározása esetén legfeljebb 20 millió forint értékben kell nyújtani.

Az egyéb bor tároló adóraktár esetében a tevékenységi jövedéki biztosíték legalább 1 millió forint, de legfeljebb 10 millió forint, míg a 2 litert meghaladó kiserelésű egyéb bor esetén legalább 2 millió forint, de legfeljebb 20 millió forint.

Az előzőek tekintetében a jövedéki szabályozás 2014. január 1-jén módosult a 4.1.1. bekezdésben részletezettek szerint.

8.7. Nyilvántartási kötelezettségek

Az egyszerűsített adóraktár engedélyes évente kétszer (szüret előtt és szüret után) számol el készleteivel. Az elszámolás alapjául a szőlőbor pincekönyv szolgál a borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről szóló 52/2001. (VIII. 2.) FVM-PM együttes rendelet által meghatározott pincekönyvet kell vezetni.

A *pincekönyv* a szőlőbor tekintetében termékmérlegnek, illetve vevőnyilvántartásnak minősül. A szőlő-pincekönyv folyamatosan számozott, rögzített lapokból álló formanyomtatvány vagy az engedélyezési ügyben eljáró vámszerv által – a külön jogszabályban foglaltak szerint – engedélyezett számítógépes nyilvántartás. A számítógépes nyilvántartásnak azonos adattartalmúnak kell lennie a pincekönyv formanyomtatvánnyal.

A szőlőbor-pincekönyvben:

- a betárolt szőlő,
- a termék-előállítás során bekövetkező készletváltozások,
- a mustjavítás,
- a must, illetve a bor savtartalom-változtatás,
- a borédesítés,
- a természetes személy adóraktár engedélyes esetében az adómentes szőlőbor fogyasztás,
- a termékértékesítés,
- a kiegészítő és adalékanyagok (cukor, sűrített must, töményített must, tartósított must, borkősav) készletváltozások,
- a melléktermék készletváltozások,
- a tárolótartályok,
- az átvett szállítási okmányok
- nyilvántartását kell vezetni.

A pincekönyv adatai alapján az engedélyesnek tárgyidőszakonként meg kell állapítani a készletváltozást és az adott időszakra vonatkozó zárókészletet. A bor tekintetében két tárgyidőszakról beszélünk, amelyek december 1-jétől július 31-éig, illetve augusztus 1-jétől november 30-áig tartó időszak.

Ezen felül a gazdálkodónak mennyiségi elszámolást kell készítenie a vámhatóság részére, melyet a tárgyidőszakot követő hónap 15-éig kell benyújtania papír alapon, vagy ügyfélkapun keresztül.

Az egyszerűsített adóraktár engedélyesének a két tárgyidőszakra vonatkozóan a második tárgyidőszakot követő december 15-ig *adóbevallást* kell készítenie és a vámhatósághoz benyújtania.

A szőlőbort az egyszerűsített adóraktár engedélyese belföldön borkísérő okmánnyal szállíthatja. A borkísérő okmányt a vámhivataloknál szerezhető be, térítési díj ellenében. Ezen kívül borkísérő okmányt kell kiállítani, ha termelői borkimérés keretében szőlőbort értékesítünk és a borászati melléktermék szállításakor is. A borkísérő okmányt az állítja ki, aki a termékét szállítja vagy szállításra átadja.

Nem kell borkísérő okmányt kiállítani, ha

- a természetes személy egyszerűsített adóaktár engedélyes az adómentes szőlőborát szállítja, és mennyisége szállítójárművenként nem haladja meg a 30 litert,
- szőlőbort adóellenőrzés vagy minőség-ellenőrzés céljára szállítanak, és ezt jegyzőkönyv tanúsítja.

8.8. Veszteségnorma alkalmazása³⁴

Speciálisnak mondható a bor esetében a veszteségnorma is, mert szőlőbornál a jövedéki törvényi szabályozás nem ad lehetőséget, ez alól kivételt képez az egyéb bor. Az előbbiekből következően az alábbi veszteségek számolhatók el.

A raktározásnál figyelembe vehető veszteségnorma: a hordós kiszerezésű egyéb bor esetén az elszámolási időszak nyitókészlete és az elszámolási időszakban bevételezett mennyiség együttes összegének 0,8%-a.

A kiszerezésnél figyelembe vehető veszteségnorma:

- a palackba töltött mennyiség 2%-a,
- a kannába töltött mennyiség 1%-a.

Az adófelfüggesztéssel történő szállításnál figyelembe vehető veszteségnorma: a hordós kiszerezésben kiszállított mennyiség 0,2%-a.

8.9. Adómentes felhasználás

A jövedéki adótörvény általánosságban véve lehetőséget biztosít mind az alkoholtermékek, mind pedig az egyéb – tág értelemben az alkoholok közé sorolt – alkoholt tartalmazó italok, termékek, így a borok adómentes célú felhasználására is.

A bor adómentesen felhasználható:

- gyógyszeripari,
- élelmiszeripari,
- vegyipari- és kozmetikai ipari céllal.

³⁴ 43/1997. (XII.30.) PM rendelet a jövedéki termékek veszteségnormáiról 6/A §

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

Az előbbieken felsorolt adómentes célra felhasználható esetek megegyeznek az alkoholtermékek adómentes felhasználásával, melyet a 6.9. pontban részletesen ismertettem.

9. Összegzés

Minden ember az élete során találkozik a jövedéki termékpalettája alá tartozó jövedéki termékkel. Vannak, akik már gyermekkorukban a nagyszüleik szőlőkertjében, őszi szüretben való részvétellel már jövedéki termék előállítását kísérik végig. Ekkor még nem fogalmazódik meg senkiben sem, hogy mennyire fontos és a jelenlegi jövedéki adótörvény által szabályozott tevékenység részese volt. Az áruházak polcain megjelenő jövedéki termékek számos lépcsőn mennek keresztül, mire a fogyasztó kosarába kerül. Sokan nem törődve és nem gondolkozva el azon, mennyi szoros szabály kötődik az egyes termékek megjelenéséhez.

Ezt a kérdéskört boncolgatva jutottam el oda, hogy a szakdolgozatom e széles termékskálát felölelő és számos irányelvet, törvényt, rendeletet követő témakörben készítsen el szakdolgozatom. Ahogy napról napra egyre jobban beleástam magam a jövedéki adótörvény szabályzataiba be kellett látnom, hogy ez a szakterület egy hatalmas termékskálát ölel fel. Ekkor döntöttem úgy, hogy dolgozatom az igazgatóság munkáját meghatározó termékkörre, az alkoholos italokra – alkoholtermék, sör, bor – terjed ki, melyet fő témakörként választottam.

A jövedéki szabályozás idén éppen két évtizedes múlttra tekint vissza. Az évek során több módosításon ment keresztül, hisz egy adótörvényről van szó, mely az egyes termékek fogyasztását közvetett módon befolyásoló adómértékek időről-időre módosulnak ezzel változtatva az adott termék fogyasztását.

Dolgozatom célja, hogy bemutassam, az engedélyezés menetét, az adóraktárak jelentőségét és hogy a jelenleg érvényben lévő jövedéki szabályozás nélkülözhetetlen a mindennapokban. Ezek alapján mutatom be három termékkört kiemelve, ez az alkoholtermék, a sör, és a bor, amelyeknek meg vannak a maga sajátosságai. Munkámban az előzőeken kívül kitérek a termékek előállítására és a termékkörönként eltérő adómértékekre, veszteségnorma mértékekre és nem utolsó sorban az adómentes felhasználásra. Az alkoholtermékek fejezetének keretén belül egy *esettanulmányon* keresztül egy bérfőzést végző szeszfőzdében párlat előállítás menetét és elszámolásának menetét.

Célom az volt, hogy alátámasszam a mai Magyarország területén a jelenleg alkalmazott szigorú engedélyeztetési és adóztatási szabályok fenntartása szükséges, hiszen éppen ez a zárt rendszer biztosítja azt, hogy a magas adókockázatú jövedéki termékek tekintetében a jogsértő tevékenységek minimalizálásra kerülhessenek és a NAV megfelelő eszközökkel rendelkezzen azok megakadályozásához, felderítéséhez, szankcionálásához, biztosítva ezzel a költségvetési bevételeket, a legális piaci szereplők tevékenységét és a fogyasztók érdekeit.

Maga a jövedéki adótörvény hatalmas, széles körű termékpályát ölel fel, ezért dolgozatomban nem volt lehetőségem teljes mértékben minden egyes jövedéki terméket végig bemutatni. Természetesen más szempontokat (például adó visszatérítés, belföldi kereskedelem, export, import) figyelembe véve tovább lehetne elemezni a termékeket. Mivel dolgozatom csak az alkoholtartalmú italokra (alkoholtermék, sör, bor) bemutatására tejed ki, tovább lehetne fejleszteni mind az ásványolajat mind a dohánygyártmányokat illetően, amelyek szintén egy hasonló terjedelmet igényelnének.

Gyakorlatom során személyesen megtapasztalhattam a NAV jövedéki ellenőrzést végző munkatársainak tevékenységét, azt például, hogy egy adott engedélyezési eljárás során milyen jelentős szerepe van egy bérfőzést végző szeszfőzde tekintetében a hivatalos záruk elhelyezésének, az alkalmazott üzemi berendezéseket tartalmazó műszaki leírás elkészítésének. Láthattam, hogy a párlatok előállítása zárt rendszeren keresztül történik, és a szeszmérőgép folyamatosan mutatta lefőzött párlatmennyiséget. Így ezen szigorú feltételek mellett teljesül az ellenőrzött előállítás, mely alapján a keletkező adófizetési kötelezettség megállapítható, nyomon követhető.

Remélem szakdolgozatommal hozzá tudok járulni mások munkájához. A széles és átfogó területnek köszönhetően nagyon sok érdekességet rejt magába a jövedéki szakterület.

A NAV Zala Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságán eltöltött gyakorlatom alatt sikerült azokat az ismereteket és gyakorlati alkalmazásokat elsajátítanom, melyek a szakdolgozatom elkészítéséhez nyújtottak mind elméleti mind gyakorlati háttérrel.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom

- 1) Arnold Mihály [2003]: Ma már holnap van, A magyar gazdaság és a Vám- és pénzügyórség.
- 2) Dr. Bencsik Mária főiskolai docens, Szentkirályi Andrea közgazdász tanár: Adózás alapjai elektronikus jegyzet, Budapest, 2011.
- 3) Dr. Herich György (2013.): Adótan
- 4) Dr. Vajda János (2003.): A jövedék története, Budapest
- 5) Ilonka Mária(2004.): Az adózás története az őskortól napjainkig. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- 6) Pais Lajos (2007.) A Vámhivatal jövedéki ellenőrzési feladatai végrehajtásának megtervezése című szakdolgozat
- 7) Szabó Zsolt (2006.): Jövedéki alapok I. Adópolitika és az anyagi jogi szabályozás, VIVA Media Holding Budapest
- 8) Szabó Zsolt (2006.): Jövedéki alapok II. Eljárásjogi szabályozás, VIVA Media Holding Budapest
- 9) Szabó Zsolt (2006.): Jövedéki szabályozás III. Jövedéki termékek előállítása, raktározása, felhasználása VIVA Media Holding Budapest

Jogsabály

- 1) 2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól
- 2) Ágoston Krisztián, Bajusz Éva, Boros Sándor, Lőrincz Csaba, Szabó Gábor, Szabó József: A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal p.15. Budapest: SALDO, 2013. ISSN 2060-8373
- 3) 43/1997. (XII.30.) PM rendelet a jövedéki termékek veszteségnormáiról
- 4) 43/2009. (XII. 29.) PM rendelet a zárjegy alkalmazásának, a zárjeggyel való elszámolásnak a részletes szabályairól

- 5) 8/2004 (III.10.) PM rendelet a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 6) 2008/118/EK Tanácsi Irányelv (2008. december 16.) a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről és a 92/12/EGK Irányelv hatályon kívül helyezéséről
- 7) Magyar Közlöny 140. száma (2011. november 29-én), az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény

Internetes forrás

- 1) A NAV hivatalos honlapja <http://www.nav.gov.hu/> (Letöltés: 2013.10.02. 10:42)
- 2) <http://penz-ugyesek.gportal.hu/gindex.php?pg=34200982&nid=5951790>
Letöltve: (2013.10.20. 15:26)
- 3) <http://jovedekiado.hu/contents/view/jovedeki-ado> (2013.10.26. 15:50)
- 4) http://hvg.hu/gazdasag/20131126_A_nok_mentik_meg_a_hazai_soripart
(Letöltés: 2013. december 20. 09:31))

Táblázatok

1. számú táblázat: Zala megyében működő adóraktárak száma 2009-2013. időszakban (alkoholtermék, sör és bor tekintetében)
2. számú táblázat: Alkoholtermék jövedéki adómértékek alakulása (2008-2013.)
3. számú táblázat: Sör jövedéki adómértékek alakulása (2008-2013.)
4. számú táblázat: Bor jövedéki adómérték alakulása (2005-2013.)

Mellékletek jegyzéke

1. számú melléklet: Adóraktári engedély kérelem
2. számú melléklet: Gyümölcscefre átvételi elismervény
3. számú melléklet: Szeszátszámítási táblázat
4. számú melléklet: Származási igazolvány

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

Mellékletek

1. számú melléklet. Adóraktári engedély kérelem

KÉRELEM		<u>engedélyes tevékenység:</u>	
☐	adóraktári	☐	felhasználói
☐	adómentes felhasználói	☐	jövedéki
☐	bejegyzett feladói	☐	kisérleti előállítást végző üzem
☐		☐	bejegyzett kereskedői
☐		☐	eseti bejegyzett kereskedői
☐		☐	megkezdésére
☐		☐	módosítására
☐		☐	megszüntetésére

Kérelmező	VPID száma ¹ :		Engedély száma ² :	
Természetes személy (egyéni vállalkozó)	Neve:		Helye:	
			Ideje:	
	Állandó lakóhelye (ennek hiányában tartózkodási helye), egyéni vállalkozó esetén székhelye (ennek hiányában levelezési címe):		Anyja neve:	
			Állampolgársága:	
	Vállalkozói (őstermelői) igazolvány ³	Száma:	Kiallítás ideje:	Adószáma/kozosági adószáma ⁴ :
Kiallító hatóság megnevezése:		Adóazonosító jele:		
Személyazonosító igazolvány (útlevél) száma:		Gazdasági aktaszáma ⁵ :		
Jogi személy, jogi személyiség nélküli egyéb szervezet	Neve (elnevezése):		AEO tanúsítvány száma:	
	Rövidített neve:		Egységes statisztikai jelzőszáma:	
	Székhelye (ennek hiányában telephelye vagy fióktelepe):		Száma:	
			Kelte:	
	Levelezési címe:		Adószáma/kozosági adószáma ⁴ :	
			Gazdasági aktaszáma ⁵ :	
	Vezetője/ Képviselőre jogosult	Neve:		Helye:
				Ideje:
Kapcsolat-tartásért felelős személy	Állandó lakóhelye (ennek hiányában tartózkodási helye):		Anyja neve:	
			Állampolgársága:	
	Személyazonosító igazolvány (útlevél) száma:		Adóazonosító jele:	
	Neve:		Telefonszáma:	
	E-mail címe:			

- ¹ Csak akkor kell kitölteni a rovatot, ha a kérelmező már rendelkezik VPID számmal
² Csak a jövedéki tevékenység módosítása, megszüntetése esetén kell a rovatot kitölteni!
³ Nem kívánó rész tartandó!
⁴ Ha nem rendelkezik vállalkozói (őstermelői) igazolvánnyal, akkor a bejelentési/igazolási számát kell megadni!
⁵ Csak az egyesített adóraktári engedélyi kérelmeknél kell kitölteni, kötelező hegyközségi tagok esetében!

Pénzforgalmi adatok	Számlavezető pénztézet	Neve:									
		Bankszámla pénzforgalmi jelzőszáma ⁶ :									
	Számlavezető pénztézet	Neve:									
		Bankszámla pénzforgalmi jelzőszáma ⁶ :									
Mellékletek	Társasági szerződés (alaptörvényszabály), vagy vállalkozói (őstermelői) igazolvány/igazolás			db							
	Jövedéki ügyintézői szakképesítési igazoló bizonyítvány hiteles másolata			db							
	Pinckönyv vagy arra vonatkozó számítógépes nyilvántartás leírása			db							
	Helyszínrajz			db							
	Természetes személy, illetve vezető tisztségviselő(k) erkölcsi bizonyítványa			db							
	Raktár (üzem), telephely használati jogcímenek megállapítására alkalmas okirat			db							
	Technológiai folyamatábra, berendezések technológiai rajza, műszaki leírása			db							
	Tárolótartály, tárolóedény, mérőberendezés helyére, típusára vonatkozó leírás			db							
	Nyilvántartási és bizonylati rend leírása			db							
	Hatósági engedélyek, szakhatósági hozzájárulások listája, hatósági igazolások			db							
	EKO, BKO, SZB aláírására jogosult személy közjegyző által hitelesített aláírás mintája			db							
	Mintavételi szabályzat			db							
	Jövedéki biztosíték számításának levezetése, teljesítését igazoló okmány, bizonylat			db							
	Nyilvántartások mintája vagy arra vonatkozó számítógépes nyilvántartás leírása			db							
	Támogatási szerződés			db							
	Kötelező hegyközségi tagság esetében a gazdasági aktaszámot tartalmazó eredeti okirat			db							
	Termékbeszerzésre vonatkozó havi ütemterv, illetve a felhasználás mennyiségi levezetése			db							
	Denaturálás leírása vagy a 2003. évi CXCVII. törvény 68. § (3) bekezdése szerinti igazolása			db							
Kötelező érvényű vámtarifabesorolásra vonatkozó határozat			db								
Használatbavételi vagy fennmaradási engedélyek listája			db								
2003. évi CXCVII. törvény 43. § (9) bekezdés szerinti költség-ráfordítás levezetése			db								
Tároló térfogat, illetve raktárterület meglétét igazoló okmány			db								
2003. évi CXCVII. törvény 106. § (6) bekezdés szerinti működési engedély, számítógépes nyilvántartás leírása			db								
Egyéb			db								
Pótlapok száma: <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px;">1</td> <td style="width: 20px;">2</td> <td style="width: 20px;">3</td> <td style="width: 20px;">4</td> <td style="width: 20px;">5</td> <td style="width: 20px;">6</td> <td style="width: 20px;">7</td> <td style="width: 20px;">8</td> </tr> </table> db				1	2	3	4	5	6	7	8
1	2	3	4	5	6	7	8				

Kijelentem, hogy a fent megjelölt tevékenységet a mellékleteként csatolt és hitelesített okiratokban, bizonylatokban, dokumentumokban, pótlapokban meghatározott helyen és feltételek mellett kívánom folytatni/módosítani/megszüntetni⁷.

Kelt:

_____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)

Kérelem átvéve.	Vám- és Pénzügyi Igazgatóság megnevezése:
Dátum:	
Iktatószám:	_____ az átvétő aláírása

⁶ Jelenlét kell a nemzetközi bankszámlaszám pénzforgalmi jelzőszámát is!

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

Kérelmező engedély száma: <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>	NYILATKOZATOK	1. pótlap
Kérelmező VPID száma: <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>	<i>Ne feledje, a nyilatkozatokat aláírással és bélyegző lenyomattal kell hitelesíteni!</i>	

<p style="text-align: center;">Adótartozásra</p> <p>Kijelentem, hogy a köztartozásmentes adózói adatszabázisban szerepelek/ nem szerepelek¹. A köztartozásmentes adózónak minőségéről szóló igazolás száma: kelt:</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Egyéb köztartozásra</p> <p>Kijelentem, hogy az önkormányzati adóhatóságnál köztartozásom és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szerinti adók módjára behajtható egyéb köztartozásom nincs.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárásra</p> <p>Kijelentem, hogy csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt nem állok.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Kettős könyvvizetésre</p> <p>Kijelentem, hogy kettős könyvvizetést alkalmazok.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Szja. törvény szerinti nyilvántartás vezetésre</p> <p>Kijelentem, hogy az 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete szerinti nyilvántartást vezetem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Éves beszámoló hitelesítésre</p> <p>Kijelentem, hogy az engedély kiadása évét követő évtől az éves beszámoló hitelesítési kötelezettséget vállalom.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">2003. évi CXXVII. törvény 48/D.§ szerint</p> <p>Kijelentem, hogy a 2003. évi CXXVII. törvény 48/D.§ szerinti tényt hatóság (erőlkösi) bizonyítvánnyal igazolom / kérem, hogy e tények fennállása vonatkozó adatokat a büntügyi nyilvántartó szerv a várméltóság részére továbbítsa².</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Felajánlott jövedéki biztosítékra⁴</p> <p>Kijelentem, hogy a millió forint összegben felajánlott jövedéki biztosítékot módon teljesítem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Egyszerűsített szőlőbor-pincekönyv vezetésére⁵</p> <p>Kijelentem, hogy egyszerűsített szőlőbor-pincekönyvet vezetem / nem vezetem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Előállításra kerülő szőlőbor mennyiségére, valamint a borászati termékek (szőlőbor, szőlőmust, gyöngyöző bor, palackos pezsgő) vásárlására⁶</p> <p>Kijelentem, hogy az egyszerűsített pincekönyv-vezetés választása esetén a borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelek.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>

¹ Csak a jövedéki tevékenység módosítása, megszüntetése esetén kell a rovatot kitölteni!
² Csak akkor kell kitölteni a rovatot, ha a kérelmező már rendelkezik VPID számmal!
³ Nem kívánt rész töltendő!
⁴ Nem kell nyilatkozni az egyszerűsített adóráktára, a denaturált szesz kiszorolására, a jövedéki kereskedelemre engedélyt kérelmezőnek!
⁵ Csak az egyszerűsített adóráktári engedélyesnek kell kitöltenie a nyilatkozatot!
⁶ Csak az egyszerűsített szőlőbor-pincekönyvet vezető egyszerűsített adóráktári engedélyesnek kell kitölteni a nyilatkozatot, a hivatkozott miniszteri rendelet 19/A. § (1) bekezdésében foglalt feltételek tekintetében!

<p style="text-align: center;">Szőlőbor előállítására/kiszorolására⁵</p> <p>Kijelentem, hogy szőlőbor előállítására/palackba, kannába történő kiszorolására⁶ működési engedéllyel rendelkezem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Termelői borkimérésre⁵</p> <p>Kijelentem, hogy az előállított szőlőbor termelői borkimérés keretében történő – bejelentés köteles – értékesítését végzem/nem végzem⁷.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Szőlő értékesítésére, felhasználására⁵</p> <p>Kijelentem, hogy a megtermelt szőlő nem szőlőbor előállításához értékesítem/nem értékesítem⁸, illetve felhasználom/nem használom fel⁹.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Közösségen belüli termékforgalomra⁷</p> <p>Kijelentem, hogy a jövedéki terméket (megfigyelt terméket) más tagállamból beszerzem/nem szerzem be⁷, illetve más tagállamba kiszállítom/nem szállítom ki⁷.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Közösségi kereskedelmi tevékenységre⁸</p> <p>Kijelentem, hogy közösségi kereskedelmi tevékenységet folytatok/nem folytatok⁸.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Jövedéki biztosítékot kezelő hitelintézetre⁸</p> <p>Kijelentem, hogy a jövedéki biztosítékot az 5. pótlapon megjelölt hitelintézettel teljesítem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>
<p style="text-align: center;">Pezsgő előállítására/tárolására/raktározására⁹</p> <p>Kijelentem, hogy saját előállítású szőlőborból évente legfeljebb 10 000 liter palackos erjesztést pezsgő állítok elő, tárolok, raktározok.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>	<p style="text-align: center;">Sürfözdei tevékenységre¹⁰</p> <p>Kijelentem, hogy tevékenységemet más sörgyártó üzemtől jogilag és gazdaságilag függetlenül, más sörgyártó üzemtől elkülönült telephelyen végzem, nem licenca alapján működöm, a 8 ezer hektoliter éves termelőkapacitást el nem érem.</p> <p>Kelt, _____ a kérelmező aláírása (bélyegzője)</p>

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

2. számú melléklet: Gyümölcscefre átvételi elismervény

GYÜMÖLCSCEFRE ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY	<p>1.* (bérfőzető) kijelentem, hogy az általam átadott kiejert gyümölcscefre nem tartalmaz mesterséges vagy természetes eredetű cukorból, izocukorból vagy mézből származó alkoholt, illetve a gyümölcsstermesztő háztartás gyümölcstermő területtel (gyümölcsös, gyümölcsfa) rendelkezik, amelynek 18 év feletti tagja vagyok.</p> <p>2.** (megbízott) kijelentem, hogy 18 év feletti (bérfőzető) által átadott, 1. pont szerint írásba foglalt nyilatkozatát a szeszfőzde felelős vezetőjének átadtam.</p> <p>Kelt: 20..... év hó nap</p> <p style="text-align: center;">P. H.</p> <p>..... felelős vezető aláírása</p> <p>..... bérfőzető vagy megbízott aláírása</p>	Azonosító szám: BB2193751	
	Átadott / átvett gyümölcscefre	Sorszám	
	megnevezése (fajta)		mennyisége (kg vagy liter)
	1.		
	2.		
	<p>*A bérfőzető tölti ki, amennyiben a gyümölcscefrét személyesen adja át a bérfőzést végző szeszfőzde felelős vezetőjének.</p> <p>**A megbízott tölti ki, amennyiben a gyümölcscefrét a bérfőzető írásbeli megbízása alapján adja át a bérfőzést végző szeszfőzde felelős vezetőjének.</p>		
BÉRFŐZETŐ PÉLDÁNYA			

3. számú melléklet: Szeszátszámítási táblázat

Hőmér- bőkllet °C	Szeszmérőn leolvasott szeszfok tf%-ban									
	77,0	77,1	77,2	77,3	77,4	77,5	77,6	77,7	77,8	77,9
	Valódi szeszfok tf%-ban									
16,0	78,2	78,3	78,4	78,5	78,6	78,7	78,8	78,9	79,0	79,1
16,5	78,1	78,2	78,3	78,4	78,5	78,6	78,7	78,8	78,9	79,0
17,0	77,9	78,0	78,1	78,2	78,3	78,4	78,5	78,6	78,7	78,8
17,5	77,8	77,9	78,0	78,1	78,2	78,3	78,4	78,5	78,6	78,7
18,0	77,6	77,7	77,8	77,9	78,0	78,1	78,2	78,3	78,4	78,5
18,5	77,5	77,6	77,7	77,8	77,9	78,0	78,1	78,2	78,3	78,4
19,0	77,3	77,4	77,5	77,6	77,7	77,8	77,9	78,0	78,1	78,2
19,5	77,2	77,3	77,4	77,5	77,6	77,7	77,8	77,9	78,0	78,1
20,0	77,0	77,1	77,2	77,3	77,4	77,5	77,6	77,7	77,8	77,9
20,5	76,9	77,0	77,1	77,2	77,3	77,4	77,5	77,6	77,7	77,8
21,0	76,7	76,8	76,9	77,0	77,1	77,2	77,3	77,4	77,5	77,6
21,5	76,6	76,7	76,8	76,9	77,0	77,1	77,2	77,3	77,4	77,5
22,0	76,4	76,5	76,6	76,7	76,8	76,9	77,0	77,1	77,2	77,3
22,5	76,3	76,4	76,5	76,6	76,7	76,8	76,9	77,0	77,1	77,2
23,0	76,1	76,2	76,3	76,4	76,5	76,6	76,7	76,8	76,9	77,0
23,5	75,9	76,0	76,1	76,3	76,4	76,5	76,6	76,7	76,8	76,9
24,0	75,8	75,9	76,0	76,1	76,2	76,3	76,4	76,5	76,6	76,7
24,5	75,6	75,7	75,8	75,9	76,0	76,1	76,2	76,3	76,4	76,5
25,0	75,4	75,5	75,7	75,8	75,9	76,0	76,1	76,2	76,3	76,4
25,5	75,3	75,4	75,5	75,6	75,7	75,8	75,9	76,0	76,1	76,2
26,0	75,1	75,2	75,3	75,4	75,5	75,6	75,7	75,8	75,9	76,0
26,5	75,0	75,1	75,2	75,3	75,4	75,5	75,6	75,7	75,8	75,9
27,0	74,8	74,9	75,0	75,1	75,2	75,3	75,4	75,5	75,6	75,7
27,5	74,7	74,8	74,9	75,0	75,1	75,2	75,3	75,4	75,5	75,6
28,0	74,5	74,6	74,7	74,8	74,9	75,0	75,1	75,2	75,3	75,4
28,5	74,4	74,5	74,6	74,7	74,8	74,9	75,0	75,1	75,2	75,3
29,0	74,2	74,3	74,4	74,5	74,6	74,7	74,8	74,9	75,0	75,1
29,5	74,1	74,2	74,3	74,4	74,5	74,6	74,7	74,8	74,9	75,0
30,0	73,9	74,0	74,1	74,2	74,3	74,4	74,5	74,6	74,7	74,8

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása
a magyar adórendszerben

4. számú melléklet: Származási igazolvány

Gyümölcscefre átvétel azonosító:							Azonosító szám: AA 2887251			
TERMELÉSI NYILVÁNTARTÁS	Sorszám	Bérfőzés megkezdése / befejezése			Szeszmérőgép		Előállított bérfőzött párlat		Adózatlanul megemissített párlat mennyisége (hlf)	Adózatlanul megvásárolt párlat mennyisége
		hó	nap	óra	száma	kezdő / záró óraállása	valódi szeszfoka	mennyisége		
								literben	hlf-ban	
	1.									
	2.									
Megjegyzések (üzemakadály, megsemmisülés, ciánvizsgálat stb.):										

Bérfőzést végző szeszfőzde:					Adóazonosító jelle:			Azonosító szám: AA 2887251		
Jövedéki száma:					Bérfőzető neve:					
Címe:					Lakóhelye:					
SZÁRMAZÁSI IGAZOLVÁNY	Sorszám	Bérfőzetőnek kiadott bérfőzött párlat					Bérfőzési szeszadó			
		megnevezése (fajtája)	vámtarifaszáma	leolvasott szeszfoka	hőmérséklete (°C)	valódi szeszfoka	mennyisége			mértéke (forint/hlf)
							literben	hlf-ban	gyümölcs-szesz literben	
	1.		2208							
	2.		2208							
Származási igazolvány száma:					Összesen:					
Bérfőzető háztartása számára e származási igazolvány kiadásáig a tárgyévben a Jöt. 64. § (3) bekezdés a) pontja szerinti adómértékkel kiadott párlat mennyisége:										
Bérfőzető számára a származási igazolvány kiadásával egyidejűleg a Jöt. 64. § (3) bekezdés a) pontja szerinti adómértékkel kiadott párlat mennyisége:										
A Jöt. 64. § (3) bekezdés b) pontja vagy (5) bekezdése alá tartozó párlat mennyisége hektoliterfokban és a fizetendő adó összege:										
Kijelentem, hogy e származási igazolvány kiadásáig, tárgyévben én és a velem egy háztartásban élők a Jöt. 64. § (3) bekezdés a) pontja szerinti adómértékkel összesen liter, a Jöt. 64. § (3) bekezdés b) pontja szerinti adómértékkel összesen liter bérfőzésből származó párlatot vettünk át. Az átvételre kerülő bérfőzött párlatból litert kívánok a Jöt. 67. § (2) bekezdés b) pontja szerint értékesíteni. A tárgyévben sem én, sem a velem egy háztartásban élők nem állítottak elő magánfőzésben párlatot.										
					Kelt: 20..... év hó nap					
					P. H.					
BÉRFŐZETŐ PÉLDÁNYA					bérfőzető aláírása			felelős vezető aláírása		

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Baján Szabina büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Zalaegerszeg, 2014. január 2.

hallgató aláírása

Budapesti Gazdasági Főiskola
 Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg
 Közzolgálati Tanszék / Tanszéki Osztály

ZÁRÓVIZSGA DOLGOZAT KONZULTÁCIÓS LAP

Hallgató neve: Baján Szabina	
Születési hely, év: Zalaegerszeg, 1989.01.02.	
NEPTUN kód: F1K13A	
Szak: Pénzügy-számvitel	Szakirány: Pénzügy
Konzulens neve: Némethné Czaller Zsuzsanna	Beosztása: pénzügy mestertanár

A záró dolgozat címe:

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása a magyar adórendszerben

Tanszéki konzultációk igazolása

Konzultáció időpontja	Konzultáció témája	Tanszéki konzulens aláírása
2013.10.02.	Témavázlat egyeztetése	
2013.11.05.	A jövedéki adó története, és az engedélyezés jogi hátterének áttekintése	
2013.11.18.	Az alkoholdermék, a sör termékkör áttekintése	
2013.12.12.	A bor és az összegzés egyeztetése, táblázatok ellenőrzése	

A záró dolgozat benyújtható!

Kelt:, 20. hó nap

.....
 Tanszéki konzulens aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

A jövedéki termékek előállításának engedélyeztetése és adóztatása a magyar adórendszerben

Szakedolgozat címe

Baján Szabina

Hallgató neve

Nappali/Pénzügy-számvitel szak/Pénzügy szakirány

Mint minden ország működésének fő eleme az adózás és adóbeszedés, így Magyarország életében is jelentős szerepet tölt be a költségvetés számára bevételt biztosító jövedéki adó.

Szakedolgozatom e széles termékskálát felölelő témakört mutatja be, kiemelve az alkoholtermékeket, melyek nagy jelentőséggel bírnak a gazdasági piacon. A jövedéki adószabályozás egy speciális területnek tekinthető a magyar adórendszerben, mivel minden egyes jövedéki termékre külön szabályozás és adómérték alkalmazás van érvényben. Mivel nagyon szerteágazó ez a szakterület, a dolgozatban fő témaként kiemeltem az alkoholtermékeket, a sört és a bort, amelyek engedélyezése és adóztatása mindhárom termékkör tekintetében eltérő szabályozáson alapszik. E három termék meghatározó szerepet tölt be a NAV Zala Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága számára. Ezt bizonyítva az adóraktárak számának alakulását Zala megyére vonatkozóan dolgozatom *4.2. fejezetében* táblázattal szemléltetem 2009. és 2013. viszonylatában.

Az első két fejezetben az adózás és a jövedéki adózás kialakulásának főbb állomásait mutatom be, mivel ezeknek meghatározó szerepük volt a történelem során, hogy a mai szigorú és egyben biztonságot nyújtó jövedéki adórendszer létrejöjjön.

Az alkoholtermék, a sör és a bor termékkörein keresztül mutatom be külön fejezetekre taglalva az engedélyezés feltételeit ide értve az adóraktár által nyújtandó jövedéki biztosítékot, a jelenleg alkalmazandó adómértékeket és a veszteségnormák %-os mértékét. Az adómértékek alakulását 5 évre visszamenőleg táblázat segítségével ismertetem. Minden terméknel meghatározó szerepe van a jövedéki szabályozás által biztosított adómentes felhasználásnak is.

Az alkoholtermékek tekintetében speciális szabályok vonatkoznak a bérfőzésre és a magánfőzésre. A NAV Zala Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságán eltöltött időszak alatt alkalmam nyílt személyesen is végigkísérni egy bérfőzést végző szeszfőzde párlat előállításának és elszámolásának menetét, melyet esettanulmányként építettem bele a dolgozatomba.

A sör előállítást végző gazdálkodók száma mára jelentősen csökkent. Az adómérték kiszámításánál változás történt a 2010. év végéig hektoliterenkénti Plató-fokban (Ft/Hlb) határozta meg, melyet leváltott a jelenleg alkalmazandó a hektoliterenkénti tényleges alkoholfok (Ft/Hlf).

A bor termékkör meghatározásában is speciális, mert két alapanyagában eltérő terméket von egy fogalom alá, e szerint külön csoportba tartozónak tekinti a szőlőbort és az egyéb bort. Ezen termékek előállításához más-más típusú adóraktári engedély szükséges. Így a szőlőbor előállítása egyszerűsített adóraktári engedéllyel történhet, az utóbbi pedig boradóraktár engedéllyel.

Úgy gondolom, hogy a dolgozat írása során sikerült eljutnom célomhoz, mely az volt, hogy bemutassam a jövedéki szakterület egy fontos része az adózásnak és ez a szigorú szabályozás fenntartása szükséges a következő években is. Az átfogó és széles területnek köszönhetően nagyon sok érdekességet rejt magában a jövedék. Tudásomat és ismereteimet fokozatosan sikerült elmélyítenem a szakdolgozat elkészítésével, hiszen rengeteg kutatómunkát és jogszabályi utánjárást vont maga után.